



# НАША ДОРОГА NASHA DOROHA

PM40007760 ♦ осінь/fall 3(50)/2013

*Year  
of  
Faith*  
Рік Віри



Congress 2013 • Lubov Project • Church – A Symbol of Faith

## Larysa Eliuk

Larysa Eliuk was born and raised in Edmonton, Alberta and has been painting and showcasing her work in Edmonton and across Canada for several years. As an artist, Larysa's preferred painting medium is acrylic. Her unique paintings are characterized by vivid colors and bold expressive brush strokes. For inspiration, Larysa relies on her Ukrainian heritage, extensive travel, nature, and her surrounding environment. Larysa's paintings reveal these aspects through intense application of colour and bold interpretation of the subject.



"Harvest Sunset" or "Vrozhaj Zahid Sontsia", acrylic on canvas 2013

## 22 Year of Faith ◇ Рік Віри

### FEATURE STORIES

#### ◇ СПЕЦІАЛЬНІ СТАТТІ

- 7 Congress 2013 ◇ З'їзд 2013
- 19 Lubov Project
- 22 From Behind the Lens:  
A Photo Essay  
Church – A Symbol of Faith
- 34 Holodomor – Share the Story

### DEPARTMENTS ◇ ВІДДІЛИ

- 4 From the National President  
◇ Від Крайової голови
- 6 From the Editor  
◇ Від редактора
- 16 Letters and News  
◇ Листи і Новини
- 18 Наша віра ◇ Our Faith  
Привітання від Митрополита  
Лаврентія Гуцуляка, ЧСВВ  
◇ Greetings from Metropolitan  
Lawrence Huculak OSBM  
Lubov Project  
Church – A Symbol of Faith
- 30 From Sea to Sea  
◇ Від моря до моря
- 32 Вічна пам'ять  
◇ Eternal Peace
- 37 Наша молодь  
◇ Our Youth
- 40 Art, Culture, and Community  
◇ Мистецтво, Культура і Громада  
At the Museum  
For Your Reading List  
Commemorating Lesya Ukrainka



Altar. Smoky Lake County. Iconostas made of paper, flowers dipped in wax.  
Photo by Larysa Luciw





## Від Крайової голови ◇ From the National President

On Saturday, June 29, 2013 at the XXIV Congress in the Eparchy of Saskatoon, delegates confirmed the new executive as presented by the Archeparchial nominating committee.

It was with humility and gratitude for having trust in me that I accepted the position as National President of this great organization, the Ukrainian Catholic Women's League of Canada.

Coming from humble existence, to parents Mary and Wasyl Goshulak who immigrated from Ukraine in the early 1900s with a small trunk and their clothes on their backs, they settled on a small farm in Lorette, Manitoba. Life was not easy, but by the grace of God and the help of relatives and neighbours the land was cleared, a house was built and the home was blessed with four children.

When my parents retired and moved to Winnipeg we became lifelong members of St. Nicholas Ukrainian Catholic Church. I sang in the choir, was active in the parish council and a member of the Apostleship of Prayer.

In 1980 I became a member of St. Nicholas UCWLC and held various positions on the executive, including treasurer and president from 1984-86 and 1993-95. On the Regional UCWLC I was president from 2009-11 and on the Archeparchial UCWLC I held the positions of first vice-president, treasurer, and social development, chair.

I was also president on the Archeparchial UCC, on the board of directors for Progress Ukrainian Catholic News and an associate member of the Sister Servants of Mary Immaculate.

Throughout my working career accounting was my forte. Currently I'm

У суботу, 29-го червня 2013 року під час XXIV З'їзду ЛУКЖК в Саскатуні делегати затвердили нову Крайову Управу, представлену Архиепархіальною Номінаційною Комісією.

Із покірною вдячністю за довіру я прийняла посаду Голови нашої славної організації Ліги Українських Католицьких Жінок Канади.

Я походжу з родини імігрантів Василя та Марії Гошуляків, які, маючи з собою лишень маленьку скриньку та одяг, що на собі, на початку 1900-х років приїхали з України та оселилися на невеличкій фермі Лорет у Манітобі. Життя їх було нелегким, однак з Божою поміччю та допомогою рідних та сусідів, їм вдалося розчистити землю та збудувати хату, в якій Бог благословив їх чотирма дітьми.

Коли мої батьки відійшли від праці на фермі та переїхали до Вінніпегу, ми приєдналися до парафії Української Католицької Церкви св. Миколая, де я співала у хорі, а також була активно задіяна у парафіяльній раді та в Апостольстві Молитви.

У 1980 році я стала членкинею ЛУКЖК при парафії св. Миколая та була задіяна в управі відділу, як касир. У 1984-86 та 1993-95 роках була головою цього відділу, а у 2009-11 роках — головою вінніпезької окружної ради. На рівні Архиепаріальної управи виконувала обов'язки Першої заступниці голови, касира та очолювала комітет суспільного розвитку.

Крім того, обіймала уряд Голови Архиепаріальної Централі Українців-Католиків, служила у раді директорів українського католицького часопису «Поступ» та була співпрацівницею Сестер Службниць Непорочної Діви Марії.

Маю великий професійний досвід у галузі бухгалтерського обліку. На даний час я працюю у

employed by the River East Transcona School Division.

As I ponder the past 33 years as a member of the UCWLC I realize how much has been accomplished in our branches, and in our eparchies. We have much to be proud of, but as our membership ages I question and ask what's in store for the future? What can we do to make our UCWLC a more vibrant and interesting organization that attracts our Ukrainian Catholic women? I am encouraged with the resolutions which were accepted at the 24th Congress. I truly believe that we have a moral obligation to help restore good Catholic family values, to protect those who are most vulnerable in our society and to search out and provide for those who are less fortunate. I look forward to working with the eparchial executives and to help fulfill and maintain the aims and obligations of our constitution.

Thank you to Metropolitan Lawrence for accepting the role as our Spiritual Advisor.

On behalf of the newly elected National Executive I would like to congratulate the outgoing National Executive and President Gloria Leniuk for a job well done.

As your UCWLC National President I trust that through past experiences, the knowledge and support of our newly elected executive that I may carry out the next three years as your president working towards the common good of the UCWLC and for the glory of God.

May our patroness the Most Holy Mother of God be our help and our guide in all our endeavours.

Sophie Manulak, President  
National UCWLC Executive

шкільному відділі River East Transcona.

Озираючись на останні 33 роки мого членства в ЛУКЖК, я бачу великі досягнення і здобутки в наших відділах та епархіях. Ми маємо багато чим пишатися. Однак середній вік наших членів невпинно зростає, і я мимоволі запитую себе: що чекає нас у майбутньому? Що можемо зробити, аби ЛУКЖК ставала ще більш жвавою та цікавою організацією, яка би приваблювала до себе українських католицьких жінок?

Мене підбадьорюють і заохочують постанови, прийняті під час XXIV З'їзду. Я щиро вірю, що нашим моральним обов'язком є допомагати у відновленні добрих католицьких родинних цінностей, захищати найбільш незахищених у нашому суспільстві та підтримувати знедолених. З великим бажанням очікую приступити до співпраці з Єпархіальними Управами у напрямку сповнення та дотримання цілей і завдань наших Статутів.

Висловлюю щиро вдячність Митрополитові Лаврентієві, який прийняв ролю нашого духовного дорадника ЛУКЖК.

Від імені новообраної Крайової Управи хочу також щиро подякувати попередній Крайовій Управі та її Голові Глорії Ленюк за добру та сумлінну працю.

Як нова Голова Крайової Управи ЛУКЖК, я сподіваюся, що попередній досвід, знання та підтримка новообраної Управи допоможуть мені виконувати обов'язки Голови протягом наступних трьох років на спільне добро ЛУКЖК та на славу Богу.

Нехай наша покровителька Пресвята Богородиця буде нашою опорою та провідницею в усій нашій праці.

Софія Мануляк, Голова  
Крайова Управа ЛУКЖК

## From the Editor ◇ Від редактора



We have been honouring this year as the Year of Faith. Faith in God, faith in our community. As I begin my journey as editor of *Nasha Doroha*, I wanted to reflect on Faith. This issue features stories of faith – how, as a community, we came together at the UCWLC Congress to reflect on the work accomplished and to inspire new growth and direction for the next term; the *Lubov* project, where the Sister Servants of Mary Immaculate spread faith and love to the community; and a photo essay from two Ukrainian Canadian photographers, capturing images of churches, our symbol of faith.

I've always known the definition of FAITH, but it took me a very long time to truly understand its meaning. Many years ago my mother contracted a virus and was diagnosed with a degenerative heart condition. For years she suffered, and lived with the constant decline of health, unnoticeable to most people. But she was told that there was really nothing that could be done to fix her heart, until it was in failure and she would become eligible for a heart transplant. After 13 years of struggling to keep

up with a blessed life filled with a loving husband, daughters, grandchildren, friends and family, career work and community work, the day came when her heart gave out. Luckily, great doctors were able to keep her beautiful heart going, but she spent many months in the hospital waiting for a donor heart. During those months she had to listen to the doctors repeatedly tell her that she was a very difficult match, and the rate of decline of her heart and the strain on the rest of her organs was too much, that she should consider a mechanical heart. Death seemed to be knocking on her door. A difficult time for our family, but my mother seemed to be at peace and comfortable in her decision to wait. When I begged her to consider going for the mechanical heart, she looked at me and smiled. "I have faith that a heart will come, and I will only need one surgery." Against the scientific and medical probabilities, she had faith. She believed. Her new heart came. That was when I understood what faith meant. As my mother defines it, "Faith is having the Love and Trust in God, no fear or doubt. Giving all of yourself knowing God has a plan for us, no matter what the outcome may be. Believing with all of who I am, that God has a special plan for each and every one of us."

I am excited to be working on *Nasha Doroha*, and I am thankful for the opportunity you have given me. I look forward to getting to know all of you, to learning about the wonderful projects you take on, and to discover new, amazing things about our Ukrainian Canadian community.

Я сподіваюся, що сподобався цей випуск журналу «Наша дорога». Я надзвичайно задоволена нашою спільною працею і до швидкої зустрічі наступному нашому випуску.

Андрея



## НАША ДОРОГА XLIII – 3(50)/2013 NASHA DOROHA

Квартальний журнал  
Ліги Українських Католицьких Жінок Канади

Quarterly publication of the  
Ukrainian Catholic Women's League of Canada  
La Journal de la Ligue des Femmes  
Catholiques Ukrainiennes du Canada

National Executive mailing address:  
Sophie Manulak, President  
19 Martindale Place, Winnipeg, MB R2P 0C9  
Phone: 204-633-8783  
sophie46@mymts.net

We welcome your letters and written contributions.  
Вітаємо співучасть. Просимо пересилати листи до редакції. Please send to:

РЕДАКТОР • EDITOR  
АНДРЕЯ КОПИЛЕЦЬ • ANDREA KOPYLECH  
130 Badger Street, Saskatoon, SK S7N 2X4  
Phone: 306-974-1355  
akopylech@gmail.com

ТЕХНІЧНА ОБРОБКА • TECHNICAL PRODUCTION  
Ілор Кодак • Ihor Kodak  
234 Cochin Crescent, Saskatoon, SK S7K 4T2  
Phone: 306-934-7125  
ikodak@sasktel.net

УКРАЇНОМОВНИЙ КОРЕКТОР • UKRAINIAN LANGUAGE PROOFREADER  
Ксенія Мариняк • Ksenia Maryniak

КООРДИНАТОР З МАРКЕТИНГУ • COORDINATOR – MARKETING  
Глорія Ленюк • Gloria Leniuk  
970 Warner Street, Moose Jaw, SK S6H 5S4  
Phone: 306-692-1550  
glorijalen@sasktel.net

ФІНАНСОВИЙ АДМІНІСТРАТОР • FINANCIAL ADMINISTRATOR  
Елізавета Загайко • Elizabeth Zahayko  
387 Betts Ave, Yorkton, SK S3N 1N3  
Phone: 306-783-6232  
eazahayko@sasktel.net

Висловлені погляди не конечно відповідають Редакції.  
Матеріали не повертаються.

Opinions of authors are not necessarily those  
of the Editorial Board. Material will not be returned.

People in photographs are identified left to right.

Copyright © UCWLC. All rights reserved.

RETURN UNDELIVERABLE CANADIAN ADDRESSES TO  
NASHA DOROHA  
387 BETTS AVE  
YORKTON SK S3N 1N3  
ISBN 1-894022-75-0

**PRINTWEST**

Printed by PrintWest Communications  
1111 8th Avenue, Regina, SK S4R 1E1  
Phone: 306-525-2304 Fax: 306-757-2439

Верхня обкладинка/Front cover

Srs. Peter & Paul Russo Orthodox Church,  
Chahor (near Smoky Lake), Alberta. Photo: Larysa Luciw

[www.ucwlc.ca](http://www.ucwlc.ca)

# Congress 2013

**We Are Jesus' Hands**

XXIV National Congress June 27-29, 2013



## Message from Spiritual Advisor

### Where's the Piccolo?

At certain times in life we may feel insignificant and useless. Surrounded by people with greater talent than ours, we are tempted in our weak moments just to settle back and let somebody else do the work. We reason that what we have to offer won't make much difference anyway.

We forget the truth suggested by our Lord's use of five loaves and two small fish to feed a multitude (John 6:1-14).

Each of us has something important to offer in His service.

Sir Michael Costa was conducting a rehearsal in which the orchestra was joined by a great chorus. About halfway through the session with trumpets blaring, drums rolling, and violins singing their rich melody, the piccolo player muttered to himself, "What good am I doing? I might just

as well not be playing. Nobody can hear me anyway." So he kept the instrument to his mouth, but he made no sound. Within moments, the conductor cried, "Stop! Stop! Where's the piccolo?" It was missed by the ear of the most important person of all.

*It's much the same way with the use of our abilities for the Lord. Whether our talent is great or small, the performance isn't complete until we do our best with what we have.*

— Richard De Haan

*The Master needs what you have to offer. No matter if you think it is small. His work on earth is done through His children. So give Him your best, give your all.*

— Hess

In God's eyes it is a great thing to do a little thing well.

Compliments of Fr. Janko Herbut  
UCWLC Eparchial Spiritual Advisor  
Edmonton Eparchy

Submitted by Rosemarie Nahnybida



## З пера попередньої голови ♦ From the Past President's Desk

Висловлюю щирі вітання членкиням нової Крайової Управи ЛУКЖК. Адже ж, управляти діяльністю нашої Ліги, з її визначальною місією служити Божому народові — це великий привілей і водночас неабияка відповідальність.

Про себе, я продовжатиму свою працю в ЛУКЖК у ролі Попередньої Голови, відповідальної за видання та розголошення нашого журналу «Наша дорога». Дякую Богові за усіх, хто

крокував і далі крокують зі мною нашою дорогою у Лізі, за їхні молитви та люб'язну поміч.

Завдяки зусиллям відданих її членкинь наша Ліга зросла за останніх 69 років від горстки відділів у велику та престижну організацію, мережа котрої з'єднує шість провінцій з крайовою управою та міжнародними філіями. Ми знаємо, що для забезпечення передової ролі ЛУКЖК в колі організацій у нашій громаді, а також в межах Канади взагалі, необхідно нашим членкиням постійно пристосовувати свою допоміжну

ролю у мінливому суспільстві.

На всіх рівнях організації — місцевому, епархіяльному, крайовому — наші жінки мають широкий погляд. Вдивляємося на проблеми і визови сьогодення та прагнемо зробити конструктивний вклад в обставинах навколо себе. Опираючись на своїй глибокій вірі, ми турбуємося про майбутнє наших сімей, нашої Церкви, нашої держави та світу взагалі. У Лізі ми знаходимо середовище, котре плекає наш розвиток як духовний, так і товариський — де прямуємо шляхом з такими, хто прошттовхує потрібні

зміни в радісній атмосфері!

Разом відзначатимемо наші досягнення у службі Богові та Народу. Нехай Господь благословить членкинь нової Управи в усіх її починах.

Пам'ятаймо, що ми гідні Божої ласки і допомоги, та й повинні ми Йому довіряти, коли Він много від нас вимагає. Без Бога ані до порога!

Щиро ваша,

Глорія Ленюк  
Голова Крайової Управи  
2010-2013 рр.



National Executive



New Westminster Eparchy

# XXIV Congress Resolutions

# Резолюції XXIV Конгресу

## FAMILY LIFE

WHEREAS the family is the bedrock of civil society – the primary teacher of right and wrong, the place where values and morals are instilled, the place where children learn to love, give, compromise, forgive and pray and where they learn to become good mothers and fathers, and

WHEREAS marriage and family are social institutions that must be promoted and defended; therefore

BE IT RESOLVED that the Ukrainian Catholic Women's League of Canada through its branches undertake activities, programs and initiatives which support marriage and the family reflecting our Ukrainian traditions and Catholic teachings.

## ENLIGHTENED REVERENCE FOR LIFE

WHEREAS many UCWLC members may not be fully informed of the principles of our Catholic faith which teach us that all human life is sacred and must be protected and respected from the moment of conception to its natural end, and

WHEREAS scientific technology has made it impossible to refute the humanity of the unborn child, and

WHEREAS the Federal Government decision (1969) making abortions legal under certain circumstances in Canada has been overruled (1988) by the Supreme Court as unconstitutional, leaving unsettled the moral crisis that denies full humanity to the unborn child; therefore

*continued on pg. 11*

## СІМЕЙНЕ ЖИТТЯ

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО родина є основою суспільства, первісним учителем різниці між добром і злом, місцем, де діти вчаться любити, дарувати, співпрацювати, прощати й молитися та навчаються бути добрими матерями та батьками,

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО подружжя і родина є установами, які необхідно захищати та підтримувати,

ОТЖЕ РІШЕНО, що Ліга Українських Католицьких Жінок Канади через свої відділи започаткує для родин в своїх парафіях програми та ініціативи, які пропагують ідеали су-пружжя та сім'ї згідно українських традицій і католицького віровизнання.

## БІЛЬШ ПОІНФОРМОВАНЕ ШАНУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО багато членкинь ЛУКЖК можливо не повністю поінформовані про засади нашої Католицької віри, які навчають нас, що усе людське життя є святим і треба його охороняти і поважати від зачаття до природного кінця,

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО сьогоднішня технологія показує однозначно людську природу ненародженого дитяти,

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО рішення Федерального Уряду від 1969 року, котре узаконило аборт під певними умовами, було перерішене Вищим Судом в 1988 році як неконституційне, залишаючи невирішеним моральну кризу, внаслідок котрої заперечується повністю людська природа ненародженої дитини,

*продовження на стор. 11*

## Reflections on the XXIV National Congress

What I enjoyed about the 24th Congress was meeting a lot of new and wonderful women from the different Eparchies. I found it interesting how the Plenary works, listening to the wonderful guest speakers with my favourite being Sister Theodosia. Her talk was informative, funny and thought provoking. She has a way about her that makes you want to sit up and listen. I also enjoyed the tour of Avenue M, seeing the Nun Martyr's Shrine along with the Museum and St. George's Cathedral. Everything was very beautiful.

What I will take from this Congress is from a line in the opening prayer "Share the Secret" – "I don't need half of what I think I do" and applying it to everyday life.

*Linda Noble  
Eparchial Treasurer  
Delegate – Holy Eucharist Cathedral Branch  
New Westminster Eparchy*



Edmonton Eparchy



Saskatoon Eparchy

*continued from pg. 9*

BE IT RESOLVED that the National Executive of the UCWLC, in Congress on June, 2013, formally encourage UCWLC branches in parishes across Canada to do any or all of the following: convene meetings, consult relevant authorities, conduct research, invite community input, sponsor discussions or study groups with the objective of developing a clearer understanding by the membership of these issues, and

BE IT FURTHER RESOLVED that members of the UCWLC exercise compassion and understanding towards men and women who are suffering and are traumatized as result of an abortion.

### **ADDRESSING POVERTY**

WHEREAS a large number of Canadian families are below the poverty line and are dependent upon government social assistance and privately funded charitable organizations such as food banks and meal programs, and

WHEREAS these programs do not fully meet the needs of their target clientele, and

WHEREAS children are frequently the ones who suffer the most, and

WHEREAS Metropolitan Archbishop of Winnipeg Lawrence Huculak is encouraging efforts to feed, clothe and house the less fortunate of our community, specifically in November of each year in prayerful remembrance of the atrocities of the Holodomor, therefore

*continued on pg. 13*

*продовження з стор. 9*

ОТЖЕ РІШЕНО, що Крайова Управа під час З'їзду ЛУКЖК у червні 2013 року заохочуватиме відділи ЛУКЖК у парафіях по Канаді втіляти наміри, в т.ч. скликати засідання, консультуватися з відповідними органами влади, провадити дослідження, заохочувати діалог із загальною громадою та спонсорувати дискусійні групи з метою покращення розуміння членства щодо цих питань,

А ТАКОЖ ДАЛІ РІШЕНО, що членкині ЛУКЖК виявлятимуть співчуття та виrozumіння жінкам і мужчинам, психологічно травмованих внаслідок абортів.

### **БОРОТЬБА З БІДНІСТЮ**

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО велике число канадських родин живе нижче рівня бідності і є залежні від державної соціальної допомоги та приватних харитативних організацій, таких як «харчові банки» та програми щоденного харчування,

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО ці програми не встигають задовольнити потреби їхніх клієнтів,

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО діти є часто ті, хто найбільше терплять,

БЕРУЧИ ДО УВАГИ ТЕ, ЩО Митрополит УГКЦ в Канаді Лаврентій Гуцуляк заохочує нас вжити заходи, що сприяють надаванню поживи, одягу та притулку для нещасних в наших громадах, особливо в місяці листопаді кожного року, в пам'ять жертв Голодомору в Україні

*продовження на стор. 13*

## **Reflections on the XXIV National Congress**

Congress renewed my awareness in that we are not alone. I know the life stories of the women in our Branch reflect wisdom, resilience, courage, generosity and faith. So when over 100 such women come together, one is in good company. Together there is much good that can be done. Thank you to all who made Congress possible and a special thanks to the Sisters of St. Joseph for their hospitality.

*Pat Zylich  
Delegate – Vancouver Branch  
New Westminster Eparchy*

First of all Fr. Bohdan Lukie's presentation on "We are Jesus' Hands": he had me so moved by his words and passion that I did not want him to end his presentation.

Secondly, the nine sisters of the Order of St. Joseph

greeted us outside after the supper. I was humbled by their presence. Such love, dedication to God and their community was evident on their faces in spite of daily chores of life. Saskatoon is so blessed to have them!

To conclude: On Sunday, Bishop B. Bayda celebrated Liturgy in the cathedral to many of the remaining delegates. For a lack of a man among us, he asked my husband, Adam Kozak (who has not served around the altar since his late teens), to be his "Starshay Brat". I was so pleased that a smile and a tear did not leave my face until the end of the liturgy. What a way for us to end the Congress through this unexpected service around God's altar.

*Ann Kvitka Kozak  
Past President, Vancouver Branch  
New Westminster Eparchy*



Winnipeg Archeparchy



Торонтонська Епархія • Toronto Eparchy

*continued from pg. 11*

BE IT RESOLVED that the National Executive of the UCWLC in Congress on June 2013, formally request UCWLC Branches in parishes across Canada to undertake new initiatives or step up their existing programs and efforts to address shortfalls by making donations to such causes in their localities.

## AMENDMENTS TO THE CONSTITUTION

1. MOTION: To amend the Constitution as circulated prior to the Congress
  1. Amendments to constitution
    - Remove “Associate Membership” as per motion made at the April, 2012 National Plenary
    - Honorary Life Members can attend and participate at the National Plenary Conferences as per motion made at the 23rd National Congress
    - Amendments to ensure compliance with the new Act
      - i. New requirements for giving notification of Congress –
      - ii. New requirements for financial reporting/reviewing
      - iii. Distribution of property upon dissolution
    - Remove “The” from the League’s legal name
    - All other amendments to the Constitution are clarifications, grammatical corrections and format changes so that the document is consistent

*continued on pg. 15*

*продовження з стор. 11*

ОТЖЕ РІШЕНО, що Крайова Управа ЛУКЖК під час З’їзду ЛУКЖК у червні 2013 року формально вимагатиме, щоби відділи ЛУКЖК у парафіях по Канаді втілили нові ініціативи або посилили існуючі програми та заходи, що сприятимуть подоланню недостатку засобом фінансової допомоги відповідним організаціям у їхніх місцевостях.

## ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО СТАТУТУ ЛУКЖК

1. ВНЕСОК: змінити Статут, згідно з пропозицією, проект якої був розісланий перед З’їздом
  1. Зміни до Статуту
    - Усунути категорію “Асоційованого членства”, згідно внеску як це вперше зроблено внеском на Пленарних Нарадах у квітні 2012 року
    - Довічні Почесні членкині можуть бути присутніми та брати участь у Пленарних Нарадах, згідно внеску від XXIII З’їзду
    - Зміни до виконання нового Закону про неприбуткових товариств, зокрема:
      - i. Новим вимогам щодо повідомлення про загальні збори
      - ii. Новим вимогам щодо фінансового звітування та ревізії
      - iii. Розподіл майна після розв’язання організації
    - Усунути визначник “The” з юридичної назви ЛУКЖК (англ. мовою)
    - Всі інші зміни до Статуту є пояснення, граматичні правки та зміни формату для забезпечення внутрішньої послідовності документу

*продовження на стор. 15*

## Reflections on the XXIV National Congress

The 24th UCWLC Congress, Saskatoon, SK is now history but, for me, certain highlights/impressions will be remembered fondly for a long time:

1) the inspirational Olga Kotelko who taught us that we should always be “young at heart” and willing to pursue our dreams

2) being uplifted by the singing of the Ukrainian national anthem at the opening ceremonies, by the speech of the refreshing young Dobrodyka from Ukraine, and by participating at the Ukrainian Divine Liturgy at St. George Cathedral

3) making new friends and re-connecting with old ones – “that friendly bond of belonging to a very special organization”...

Дякую!

*Rosemarie Nahnybida  
Edmonton Eparchy Delegate*

The theme of the Congress was very inspirational, encouraging us that we are the “Hands of Jesus”. We are to go out serving God and our community with strength, love and confidence with charity works.

I really enjoyed the Advocacy workshop-resolutions presented by Elsie Marykuca. I learned that our organization can present our government with a number of current issues in our city regarding abortions, women’s rights, etc. I also learned information about CNEWA organization that helps Ukrainian churches and people all over the world.

*Zenia Dmyterko  
St. Athanasius UCWLC President*

## Мої враження про Канаду

Ось і злетів мій третій літак. Через три години я вже буду в Саскатуні і десять днів вражень, захоплень і здивувань від неї – Канади.

Я дуже довго чекала виїзду за кордон і навіть мріяти не могла, що перша моя закордонна поїздка буде такою далекою. Але так сталося...



Я не просто їхала на відпочинок, а усвідомлювала, що кладу початок великій роботі, яка буде мати продовження в Україні.

І ось я в Саскатуні, виснажена довгим перельотом, але щаслива від того, що долетіла.

Хоча мій літак запізнився, мене чекають дві сестри з Ористін, в якій я ночувала першу ніч. Ми довго говорили, незважаючи на мою втому, мені було цікаво попрактикувати свою англійську мову і розказати останні політичні новини з України.

А зранку почалося культурна програма по культурним місцям ну і звичайно порівняння моєї країни і країни, яка стала домом для багатьох українців.

В Канаді я знаходилась в містах

(Саскатун, Ріджайна), які розташовані майже в таких самих широтах, що і Україна, тому природа була дуже близька до української: ті ж самі птахи, звірі, дерева, температура повітря.

Разом з Ористін в Саскатуні я відвідала всі католицькі церкви і була приємно вражена їхньою архітектурою, продуманим місцем під церквою, великою кухнею, яка також є об'єднуючим елементом парафіян. Також відвідала будинки для пристарілих – приємно дивитись, на людей, які в такі роки є спраглими до життя, ентузіастами, оптимістами, не зважаючи на хвороби, що забирають у них сили.

Під час конференції я жила у Шерон Хейдер та її чоловіка, вони не жили в самому Саскатуні, а за містом, тому в мене була чудова нагода відпочивати в тихому місці після насиченого дня, ловити рибу, дивитись на озеро, п'ючи каву зранку. І знову порівняння: в Україні, маючи за містом дачу або будинок, кожен українець не усвідомлює життя без городу, компанії збирання, сапання овочів і фруктів на площі не менше 5 соток, тут, в Канаді, у людей стільки землі нема і тому вони відпочивають коло свого клаптика землі, садячи декілька кущів томатів або моркви і буряка.

День конференції, я нарешті познайомилась з пані Джейн і зрозуміла, що нехай вона за паспортом канадійка, але характер в нею суто український.

Потім була подорож до Ріджайни, знайомство з церквами і братствами в цій місцевості, хоча відмітити, що Ріджайна набагато зеленіше місто, ніж Саскатун. Я вперше скуштувала англійську

кухню і ніколи не забуду англійський чай.

На жаль канадійської кухні як такої не існує, але це великий плюс для тих людей, що не часто подорожують – в Канаді можна спробувати справжні страви всіх країн.

Загалом враження від правил і обов'язків в Канаді набагато глибші, ніж я можу написати, тому що я б на відсотків 99 хотіла мати таку ж могутню не тільки в економічному плані, але й високо моральному, суспільному, соціальному статусі Україну!

Добродійка Татяна Чудійович

### Reflections on the XXIV National

Rev. Father Bohdan Lukie, CSsR (Wpg) had my undivided attention when he spoke on the Congress theme "We Are Jesus' Hands." Questions arose in my mind as to how ordinary everyday life situations present opportunities "to use our hands in service for Jesus."

President Gloria Leniuk, HLM, asked us to look at our hands... and listed a number of jobs that our hands have done. She challenged us, "How are these the hands of Jesus? How will you use your hands in the future?"

I try daily to think of at least one way that I can be "Jesus' Hands." Instead of waiting for the Charity Truck to come and pick up items that I no longer need, I now drive down to a Women's Support Group and donate items directly to them and talk to the support workers to ask what items I could purchase or donate that would help these women set up their transitional homes. Also, my hands have driven my car several times to the Main Street project to donate men's winter jackets, comforters, and pillows for the people in need of these

*continued from pg. 13*

2. MOTION: To amend the amended Constitution to include the functionality of a Nominating Committee at each level of the organization
  - Under Article XIV as Section 5
    - i. The Nominating Committee shall present the incoming slate of Officers for the National Executive at the National Congress
  - Under Article XIX as Section 5
    - i. The Nominating Committee shall present the incoming slate of Officers for the Eparchial Executive at the Eparchial Convention
  - Under Article XX as Section 6
    - i. The Nominating Committee shall present the incoming slate of Officers for the Branch Executive at the Annual General Meeting
3. MOTION: To approve the Articles of Continuance, as circulated prior to the Congress

*продовження з стор. 13*

2. ВНЕСОК: Змінити виправлений Статут, щоби забезпечити функцію Номінаційної Комісії на усіх рівнях організації
  - Стаття XIV, розділ 5
    - i. Номінаційна Комісія оголошуватиме список нових членів-директорів Крайової Управи на Крайовому З'їзді
  - Стаття XIX, розділ 5
    - i. Номінаційна Комісія оголошуватиме список нових членів-директорів Епархіяльної Управи на Епархіяльному З'їзді
  - Стаття XX, розділ 6
    - i. Номінаційна Комісія оголошуватиме список нових членів-директорів Управи відділу на річних загальних зборах відділу
3. ВНЕСОК: Удобрити підзаконний акт про Продовження, проект якого був розісланий перед З'їздом

## Congress

items. When I return to volunteer in an inner-city school (with a high immigrant population) this fall, I feel that perhaps in a small way my hands holding the beginning reading books is a way of being "Jesus' Hands."

*Wanda Lazaruk  
Holy Eucharist Branch  
Winnipeg, Manitoba*

We enjoyed the Congress from Father Don's presentation to the banquet on Saturday night. We especially enjoyed the block party, the Moleben, the tour of the Nun Martyrs' Shrine and the good fellowship. We found the sessions informative and easy to follow.

What stayed with us was the theme of the Congress. We need to remember when our work becomes mundane, tiring or difficult, as we volunteer our time in the League or elsewhere that we are indeed Jesus' hands doing our part, however small, in helping others.

*Mary Procyshyn, Doris Chaychuk, Terri Genik  
& Pat Zamrykut  
Church of the Resurrection Branch  
Dauphin, Manitoba*

Regarding the Congress... my thoughts...

I thoroughly enjoyed the Congress. The speakers and their presentations were exceptional and thought provoking. It was really nice to once again meet the women from across Canada who share the same goals and problems that are facing our wonderful organization.

Congratulations to the National Executive of Saskatoon for a well organized Congress.

*Frances Bodnar  
Blessed Virgin Mary Branch  
Winnipeg, Manitoba*

We are proud of Sophie Manulak from St. Nicholas Branch in Winnipeg, the new National President of the UCWLC.

I thought the members of the Saskatoon Eparchy did a great job in hosting the Congress.

The Travelodge Hotel provided excellent food service for the delegates during the Congress.

I enjoyed listening to Father Bohdan's

thoughtful and entertaining talk on the Congress theme "We Are Jesus' Hands."

Elsie Marykuca's Advocacy Workshop was fantastic.

I liked the informative displays set up in the session rooms: CNEWA, Saskatoon Eparchy Family and Life Office, the 2013 Honorary Life Member pictures and biographies.

Our branch delegates were happy to sit with Anton Sloboda, Assistant Development Officer for CNEWA Canada, then hear him speak about the problems facing Christians in the Middle East.

A highlight of the weekend was the trip to Avenue M where we visited the Nun Martyrs' Shrine, the monastery and the museum, attended Moleben Service and then were served a delicious dinner hosted by the Sisters of St. Joseph. It was good to listen to the powerful message of Sister Theodosia.

*Olga Szutiak  
St. Joseph Branch  
Winnipeg, Manitoba*

## Letters and News ◇ Листи і Новини

«Слава Ісусу Христу».

Це єдині слова привітання, які ми чули на XXIV З'їзді Ліги Українських Католицьких Жінок Канади в м. Саскатун, пров. Саскачеван з 27-29 червня 2013 року Божого.

Ці слова були сказані чистою українською мовою і без акценту, а це значить, що всі знають і вміють говорити своєю рідною українською мовою — біда тільки, що не дуже хочуть.

Ми, Марія Пастернак і Галина Верстова, були делегатками цього з'їзду від церкви св. Покрови, що в м. Торонто.

Перше враження, коли приземлився літак — це так, якби ми прилетіли на Україну. Ці безмежні зелені навкруги поля, сама природа і саме місто нагадали нам рідні сторони.

Та саме болюче було те, що від Української Організації залишилася тільки одна назва. Ми не думали, що весь розпорядок з'їзду від початку і до кінця буде тільки на англійській мові. Це дуже сильно нас вразило.

Мова — це є основа народу, основа цивілізації. Без мови нема і не буде нічого, ні культури, ні традиції.

Що є культура? Культура — це наші свята.

Що є традиції? Традиції — це колядки, гаївки, писанки, весілля, хрестини.

Як можна передати культуру і традиції без мови! Так само, як і зберегти культуру і традиції без співів, танців, писанок і вишиття.

Ми є четверта хвиля на Канадській землі, можна сказати — так, як Ваші батьки, діди, прадіди. Ми низько-низько їм

вклоняємося. Вони збудували другу «Україну» в далекій чужині. Церкви, музеї, клуби, спілки, банки — все це є їхні і ваші надбання. Ми приїхали на все готове, і тому в нас є тільки одна мета, відновити ваші надбання. Відновити все те, що можна побачити тільки в музеях. Для цього нам потрібна Ваша любов, довіра і підтримка. Адже з України виїхала інтелігенція, яка має достатньо знань, досвіду і патріотизму.

Слава Ісусу Христу!

Марія Пастернак

*Hi Andrea,*

*Hope summer is treating you well. Received this letter from Ukraine re: article about Olha's father who did a reversal: he returned from Sask back to Ukraine and the family experienced considerable horror including ethnic cleansing and forced resettlement and a brutal murder of her youngest brother by NKVD agents.*

*Hope you will print it. Vitau,*

*Oksana*

Дуже дякую за антологію оповідань «Наша дорога». Я часто, коли не можу ходити і сиджу на ліжку, беру ту книжку і перечитую оповідання, що на українській мові. Я горджуся, що книжка збуджує думку в людей про те, якого вони племені-роду. Я горджуся, що рід Башуків багатий мудрими людьми. Прекрасний стоматолог [дентист] наш Володя, а другого мого сина син Роман завідує колегією юристів [адвокатів] у Франківську, хлопці Галі закінчують Богословську академію у

Києві, з відзнакою [*summa cum laude*]. Є інженери, вчителі, лікарі, фінансисти, фермери, всіх не перелічити.

Моя Галя каже, що мрії мого тата здійснилися у наших дітях, внуках і правнуках. Тато наш тяжко працював в колгоспі і хотів, щоб ми вчилися, але ми всі даліше училися [середня освіта] не пішли, бо до інститутів [вища школа] треба було мати великі гроші. Богу дякувати, дочекалися Незалежної України, але нічого доброго в ній нема. Людей котрі підтримують національну ідею називають фашистами. В опозиції нема єдності, села пустіють, молодь втікає за кордон, на кожному кроці бари, в церкві на Службі Божій порожньо, а кругом бару, як бджоли коло вулика молодь співаєтьса, а старі люди на пенсію ледве зводять кінці з кінцями. Кажуть мудрі люди, що українці є, а України нема вільної і незалежної. Нам старим вже недовго, а як жити молодим? Мені 3-го червня минуло 75 років. Зібралася вся моя родина в хаті, співали, згадували, бажали. Роки швидко збігли, тяжко працювала все життя з чоловіком, будували хату, вчили дітей і не оглянулися, як прийшла старість. Чоловік вже мав два інсульту [крововилив в голову], ледве ходить, а мене дуже болять хребет і ноги, не можу ходити, а ще треба якусь грядку сполоти, бо коло нас нема нікого. Галі чоловіка мама має тяжку хворобу рака, але всеодно мусить і вдома все робити, і в школі, і до нас 5 кілометрів добиратися.

А ще на кінець напишу Вам віршик про нашу дійсність.

### Чому тривожно пахнуть липи?

Пахне липа у ріднім краю  
Пахне солодко, п'яно, медово.  
Біля липи тихенько стою  
І вдихаю медяність чудову.

Де ще в світі так липи цвітуть?  
Де ще так пахне степ полинами?  
Де так люди похмуро живуть?  
Боже мій! Що ж це сталося з нами?

Все в нас є – і моря і лани,  
Синь небес і волошки у житі,  
Недарма ж то чужинські пани  
Не давали віками нам жити...

Все добро, що у серці у нас  
Ворог ставив собі у заслугу, –  
Хоч будив нас великий Тарас,  
Ми ж віками терпіли наругу.

Годі спати! Піднімайся, вставай, –  
Нумо рідний свій край рятувати!  
Ні хвилиночки часу не гай,  
І відступить диявол рогатий.

Ольга (Башук) Михно  
с. Тербовля, Тернопільська область

Шановна Пані Оксано, вітаю!

Я виставив увесь архів редакційного Вами журналу + Антологію собі на сайт, сподіваюся, що це не потягне звинувачення в порушенні авторського права.

Хотів би сказати, що журнал був чудовий! Подібні видання завжди приємно тримати в руках (у моєму випадку – на екрані монітору).

Якщо Ви слідкуєте за тими виданнями, що ми їх виставляємо на сайті – є дуже багато видань, присвячених саме українській громаді Канади...

Проте, я свідомий того, що це лише крапля в морі, що українці видавали в десятки-сотні раз більше книжок-журналів... На жаль, цим сьогодні ніхто не займається професійно, бо справа складна та ще й витратна...

Можливо Ви маєте які видання, які б були, на Вашу гадку,

варті, аби їх було відскановано та виставлено на Діаспоріані – прошу надсилати.

З повагою,

Олег Богуславський  
Проект зі збереження інтелектуальної спадщини української еміграції  
[diasporiana.org.ua](http://diasporiana.org.ua)

## Дрібнички

### Вся сіль – у солі

■ Сіль допоможе вибілити шкіру обличчя й рук, зменшить набрякання повік. Робіть для рук теплі ванночки, а для обличчя – примочки (1 ч. ложка солі на склянку води), кладіть компреси на повіки.

■ Склянки та пляшки стають прозорими і блищать, якщо їх мити у теплій солоній, а полоскати в холодній воді.

■ Випрана білизна заблищить, якщо в крохмаль додати щіпку солі.

■ Кольорові речі не линяють, якщо прати їх у холодній солоній воді.

■ Рушники будуть м'якими і пухнастими, якщо перед пранням недовго потримати їх у солоній воді.

■ У рослинній олії не буде гіркуватого присмаку, якщо в неї насипати трошки солі й не закривати щільно.

*На всі випадки життя,  
Київ, 2004 р.*

### Яблуко визначить якість вина

Для визначення якості сухого вина в нього опускають шматочок яблука.

Якщо він плаватиме на поверхні – вино без домішок, впаде на дно – розчинено водою.

Deadline for submissions:  
Spring Issue

•• НАША ДОРОГА ••  
1.II.2014

Річенець дописів  
на весняний номер



– Слухай, Славку, ти ж у театрі працюєш, дай мені кілька квитків на сьогоднішню виставу.

– Із задоволенням. Адже ти працюєш у банку...

**ВІННІПЕЗЬКА АРХИЄПАРХІЯ  
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ**



**UKRAINIAN CATHOLIC  
ARCHDIOCESE OF WINNIPEG**

**Привітання до осіннього видання  
“Нашої Дороги”, 2013 року**

*Митрополит Лаврентій Гуцуляк, ЧСВВ*

Слава Ісусу Христу!

Возлюблені у Христі!

Прийміть мої найщиріші молитовні привітання і благословення читачам журналу “Наша Дорога”, національного видання Ліги Українських Католицької Жінок Канади, з осіннім виданням 2013 року. Особливо хочу привітати новообраний Національний комітет ЛУКЖКу, під проводом Мануляк Софії, з початком вашої праці у цій важливій організації у житті нашої Церкви в Канаді. Також висловлюю найкращі побажання новому редактору “Нашої Дороги”, Андреї Копилець, беручи на себе штурвал даного журналу. Нехай Господь Бог благословить вас у всіх ваших починаннях, даруючи вам великий успіх, завдяки заступництву Пресвятої Богородиці.

Цієї осені ми підходимо до завершення Року Віри, проголошеного папою-емеритом Бенедиктом XVI. Для українців-католиків центром Року Віри було святкування, яке відбулося в Києві в серпні, головною подією якого було освячення Патріаршого Собору Святого Воскресіння. Більше 20000 осіб зібралися навколо нового Патріаршого Собору на його освячення, який тепер стоїть як символ християнської віри наших братів і сестер українців-католиків, особливо в роки радянського переслідування.

Під час освячення часто говорилося, що Патріарший Собор єднає всіх українців-католиків у всьому світі. Цей собор, збудований з каменю і бетону, єднає усю нашу Церкву, яка складається з Божого народу. Церковна будівля служить вірі спільноти. Сильна віра спільноти підтримує і будує Церкву Ісуса Христа.

Шановні читачі “Нашої Дороги” – нехай ваша християнська віра, тримається сильно тієї частини Христової Церкви, яку ми називаємо Українська Католицька Церква.

**Greetings for the  
2013 Fall Edition of Nasha Doroha**

*From Metropolitan Lawrence HUCULAK OSBM*

Glory be to Jesus Christ!

Dearly Beloved in Christ!

I extend prayerful greetings to the readers of Nasha Doroha, the national publication of the Ukrainian Catholic Women’s League of Canada for the 2013 fall edition. I especially greet the newly elected national executive of the UCWLC, under the presidency of Sophie Manulak, as you begin your three-year term of leadership of this important organization in the life of our Church in Canada. And I extend best wishes to the new editor of Nasha Doroha, Andrea Kopylech, as you take over the helm of this publication. May the Lord God bless you all in your new undertakings, granting you much success, through the intercession of the most holy Mother of God.

This fall we come to the completion of the Year of Faith, called for by Pope Emeritus Benedict XVI. For Ukrainian Catholics one of the highlights of the Year of Faith was the celebration that took place in Kyiv in August, which included the consecration of the Patriarchal cathedral sobor of the Holy Resurrection. Over 20,000 people gathered in and around the new Patriarchal cathedral sobor for its consecration, which now stands as a symbol of the Christian faith of our Ukrainian Catholic brothers and sisters, especially during the years of soviet persecution.

During the consecration it was often said that this Patriarchal cathedral sobor unites all Ukrainian Catholics worldwide. This church, made of stone and concrete, unites the Church, which is made up of the people of God. The church building serves the faith community. The faith of the community keeps strong the Church of Jesus Christ.

Dear Nasha Doroha Readers – may your Christian faith keep strong that portion of the Church of Jesus Christ we know as the Ukrainian Catholic Church.

# LUBOV PROJECT

# To *Serve* is to *Love*

The Lubov SSMI Foundation has been created to support the works of the Sisters Servants of Mary Immaculate to enhance their ministries of educating the young, caring for the sick, providing comfort to the elderly, and spiritual comfort to anyone in need. The Foundation's current priorities are to raise funds in support of Immaculate Heart of Mary School (the only private Ukrainian Catholic School in Canada); Holy family Home (a full complement of health care services facility for the elderly); and any other ministries of the Sisters where the need may be the greatest.

## **But what does it mean: to serve is to love? Just how do the Sisters affect our lives?**

In 1902, four Sisters Servants of Mary Immaculate accepted the challenge to travel to Canada to begin their new mission. The Sisters were a light to many Ukrainian immigrants helping them to adjust to their

new homeland. They taught the children to appreciate and love their rich spiritual and cultural heritage. Through this they lived and shared their faith.

In this "Year of Faith" as declared by our Church, Pope Francis in his first Encyclical letter entitled "Lumen Fidel or Light of Faith" reminds us that we do not keep faith for ourselves. "What we receive from God as a gift provokes a response which spreads to others and invites them to believe. Faith is intended to be contagious."

It was not an easy journey but those first Sisters came with the desire to serve and to love all those in need – a desire that helped them overcome many challenges in those first years of getting established on Canadian soil. In that same spirit the Sisters have influenced so many over the years by being a living light to all those they encounter. Today they continue to live out their mission of loving service. They are living examples of "to serve is to love".

## Surrendering to our Call a personal reflection

Looking back over my "almost 50 years of life" I can see God's hand always leading me back to Him. During my first 25 years, I fought the thought of God calling me, wanting me, drawing me in. This was a struggle for me because the more I experienced the love of God the more I felt unworthy. I dared to think that I was special enough and that a relationship with God seemed possible. But God kept tugging at my heart.

Growing up Ukrainian Catholic I was very much at home in the Church. Being active in the children and youth programs (UCYC-locally, Eparchially and

Nationally) and having a lot of contact with the Sisters Servants of Mary Immaculate (SSMI) in British Columbia influenced me greatly. The church was the centre of my social and family life. I learned a lot from my parents, watching their involvement as well (Sunday choir and Christmas carolling, UCWLC and Parish Council, classes and concerts, cooking and serving, pinching and rolling, cleaning the church and mowing the grass, fixing and pruning), offering their hand to anyone in need. Their constant giving of self gave me the example of how to serve the church community and in



Sr. Janet Kozak SSMI

this way serve God. Joining my mother, as a young adult, to help her clean the church seems so

insignificant, yet it had a huge impact on me. Not only was it a humble job, it was humbling because it gave me the opportunity to invite God more deeply into my life.

It took a while but, at last, I surrendered to God. At 25 years old, I realized that the best way to serve God and to serve my Church was not to run from God, but to embrace Him and the Church. I wanted to make a difference in the world, and now I saw that I could do so as a Sister.

Up to this point I struggled with knowing God and knowing about God, knowing myself and allowing myself to be known. Once I made the decision to consecrate myself to God, to follow Jesus, I have never looked back or regretted my choice. I was certain this was the path for me.

Soon I will be celebrating 25

years in the religious community and it has been an amazing adventure. Along with the mountain top experiences, I have also experienced the valleys of doubt, fear and insecurity. I found that it was in both these experiences that I was strengthened in faith, personal growth and in my vocation, because God was with me through it all.

In one of my valley crises, I questioned my vocation because I had a very difficult time of keeping the Lord's commandment. Jesus told his disciples to Love God and love your neighbour. Sounds easy enough, but I just couldn't do it. And if I couldn't love, then I couldn't serve God, or my Sisters, or my Church.

It took the gentle hand of a priest in confession to remind me that there was hope. He helped me to see that I was confusing

two concepts: liking and loving someone. He said, "It's not that you don't love the person, it's just that you don't like them." It was true, even though I did not always agree with the person all the time, I ultimately still wished the best for them. The cloud of my doubt lifted and I saw even more clearly that I, in fact, could love in Jesus' name and serve with greater purpose.

The revelation of loving God through serving others continues to inspire and motivate me today. I have shared this story and message with many children and youth to help them discern how they, too, can love and serve God. Every day I am faced with joys and challenges and I am grateful for both, because they are opportunities for me to love and serve.

Sr. Janet Kozak SSMI

## Living and Sharing my Faith as an Associate

**A**s a wife and mother of two grown children our Church has been a part of me throughout my life. I had grandparents who graciously shared their deeply rooted faith. However, I came from a family where we went to Church but were not very involved. I married in the Ukrainian Catholic church but as a young couple there was no real place for us. It was when my daughter was preparing for her First Solemn Communion that we as parents participated in a Parents' Program to prepare our family. It was there where my faith was truly awakened. God had placed people in our paths to

help us in making life-changing decisions.

Through the invitation of a Sister Servant of Mary Immaculate, God opened the door for my daughter and later my son to attend Immaculate Heart of Mary School in Winnipeg, a school that is still operated by the Sisters Servants of Mary Immaculate today. Little did I know that this was the beginning of a call to give of myself more deeply to others.

The Sisters were able to help me identify and share my gifts by inviting me to be a member of their School Board. I received the courage to get more involved in



Mrs. Donna Korban

my parish by teaching catechism classes, which again connected me to the Sisters that were

leading the Eparchial Education Centre, eventually inviting me to be one of their Directors for the Centre.

The Sisters recognized something in me that I was not even aware of: my “call” to serve in a loving way was very much a reflection of their charism. In 2004, I was invited to join the Sisters Servants of Mary Immaculate Associates. I did not feel anyway worthy of being included in this group, but without a doubt, it was one of the best decisions I have made, as not only did this afford me the opportunity to continue to assist the Sisters in another way, but it has also given me the opportunity to grow in my own faith.

Selfishly, I love being part of the Associates as having an outlet to share my faith! I have always been Richard’s wife, Breanne and Jay’s Mom, Dave and Diane’s daughter, Martin and Helen’s daughter-in-law, all “hats” I *very proudly* wear and have had abundant opportunities to share and live my faith through all the wonderful things I share and do with my family, but with the Sisters, I am Donna. I have the chance to confide, speak and pray as me, with men and women who are not busy with volunteering to raise funds, organizing events, creating policies or taking minutes.

I have learned over the years all that the Sisters gave up personally. Things such as heat in their house so that they could afford heat for the children at the School, food and supplies to be able to care for the pioneer families, and most importantly from their time here in Canada to present day – all the hours of their own time to tend to the sick, teach children, assist at parishes, tend to each other and, in general, putting all others above themselves. Their motto, “to serve is to love”, has touched my heart, and by their example, I humbly try to follow their lead in all the aspects of my life.

Mrs. Donna Korban – SSMI Associate

**A**s we near the end of this “Year of Faith” let us make a personal commitment to seek out opportunities for us to share our faith in ways that inspire, invite and motivate others to do the same.

Interested in knowing more about the ministries of the Sisters Servants of Mary Immaculate? Visit [www.lubovfoundation.ca](http://www.lubovfoundation.ca).

Submitted by:  
Lesia Sianchuk – CEO  
Lubov SSMI Foundation Inc.



#### NEW FOUNDATION

#### A living example of “To Serve is to Love”

The Lubov SSMI Foundation believes that “To Serve is to Love”. We have been created to support the works of the Sisters Servants of Mary Immaculate in ways that enhance their ministries.

We help:

- Educate the young
- Provide spiritual comfort to those in need
- Nurture the lonely
- Care for the sick
- Provide comfort to the elderly

The Foundation’s priorities at this time are to raise dollars in support of Immaculate Heart of Mary School (the only private Ukrainian Catholic School in Canada); Holy Family Home (a full complement of health care services facility for the elderly); and any other ministries of the Sisters where the need may be the greatest.

For more information contact:

Lubov SSMI Foundation  
1085 Main Street  
Winnipeg, MB R2W 3S1  
204-942-0443  
[www.lubovfoundation.ca](http://www.lubovfoundation.ca)



# Church

## A Symbol of Faith

**F**aith. It's not as easy to come by as one might think. In 2013 we have been celebrating the Year of Faith. What does faith mean to you? How do you believe if you cannot see?

Church. It is the house of God. It gives us a tangible place to worship and partake in God's light.

The following pages share with you some of our prairie Churches captured by two Ukrainian Canadian photographers, revealing the spirit of beauty and hope as a symbol of faith.



At left: Sts Peter & Paul  
Ukrainian Orthodox Church,  
Redwater, Alberta, near  
Edmonton.  
Photo: Larysa Luciw

Above, Saskatchewan churches:  
Tuffnell – Holy Eucharist;  
Smuts – St. John the Baptist;  
Foam Lake – Holy Eucharist.  
Photos: Karen Pidskalny

# A Prayer for Faith

*From Sister Esther Kurylo SSMI*

Good and gracious God,  
As Your Church observes this Year of Faith,  
May we be filled with the same passion,  
As the first Christians  
Who proclaimed the Gospel of Jesus Christ.  
Help us live our lives as a blessing  
Pouring forth from  
Your never ending love.  
Lord God thank you for the gift of faith  
And the promise it holds.  
Help us to walk in the presence of  
Your spirit and Your light.  
May our hearts be on fire  
With Divine love and devotion so that  
We, too, can be authentic apostles to a  
World in such great need of  
Faith, hope, and love.  
Amen



Saskatchewan churches.

Top: Borshchiw – Sts Peter & Paul; Rama – Sts Peter & Paul.

Bottom: Foam Lake – Holy Eucharist; Meacham – Ascension of Our Lord Jesus Christ.

Below: Church at St. Volodymyr Ukrainian Catholic Park at Pike Lake, near Saskatoon, Saskatchewan.

Photos: Karen Pidskalny





Above: Transfiguration of our Lord Ukrainian Catholic Church (Spas Moskalyk), near Smoky Lake, Alberta.  
Photo: Larysa Luciw

At left, Saskatchewan churches: Insinger – St. Nicholas; Kyziv-Tiaziv – St. Demetrius (middle two photos); Meacham – Ascension of Our Lord Jesus Christ.  
Photos: Karen Pidskalny



**Ephesians 2:8**

*God's grace has saved you because of your faith in Christ.  
Your salvation doesn't come from anything you do.  
It is God's gift.*



Looking up at the dome of Transfiguration of our Lord Ukrainian Catholic Church (Spas Moskalyk), near Smoky Lake, Alberta.  
Photo: Larysa Luciw

## On Faith:

**R**ising each morning, I believe God has a plan for me that day, and He will get me through it. Thank you, Lord, for all the gifts and graces you have given me. Everything we are and have comes from God. He will look after me and my family. He will bring my husband home safely when he is away. He will bring my children home to me safely when they come to visit. He will erase my aches and pains to allow me to play with my grandchildren. He will keep me healthy and awake so I can do everything I am expected to do at home and at the office. He will lift me and allow me to persevere when obstacles get in my way. He will get me to smile and be nice when I really do not want to. He will let me realize that when I think I have problems, they are nothing compared to the burdens others must bear. He will forgive my transgressions. I truly believe God is helping me and will help me. Why? Because I have asked Him to.

***Pani Dobrodijka Dorothy Lazaruko  
Moose Jaw, SK***

**E**veryday, my faith sustains me. It gives me the legacy of my cultural heritage and promotes my relationship with the future through intentional dialogue with my Creator and my attentiveness to those around me. How fortunate to have a faith through which I can experience the reciprocity of AWE – affection, warmth and encouragement – in my relationship with others and with God!  
Z Bohom!

***Marion Barszczyk, President  
UCWLC, Toronto Eparchy***

**Hebrews 11:1**

*Now faith is the assurance of things hoped for, the conviction of things not seen.*





Above: Church from 1900s, Barich, Smoky Lake County, Alberta.

Photo: Larysa Luciw

At left, Saskatchewan churches: Borshchiw – Sts Peter & Paul; Kyziv-Tiaziv – St. Demetrius.

Photos: Karen Pidskalny

**Larysa Luciw** is a Kindergarten teacher who enjoys dabbling in photography. Her interest in Ukrainian settlement peaked after working at the Ukrainian Cultural Heritage Village. She spends her weekends driving around East Central Alberta (where most Ukrainian immigrants settled) looking for abandoned treasures. Larysa finds the beauty in abandoned buildings knowing that at one point in time they were full of people, celebrations, and good times. Larysa's photographs capture these treasures and often leave us wondering about the stories they once told.

**Karen Pidskalny** lives in Saskatoon, Saskatchewan. Her photography career began with her love to capture moments and details in the world around her about twenty-five years ago. Today she has her own portrait photography studio and specializes in weddings (Ukrainian), grads, themed sessions for children and families. You can see more of Karen's portfolio at [kmpfoto.com](http://kmpfoto.com).



Саскатунська Епархія

Winnipeg Archeparchy

### PROJECT OUTREACH UKRAINE

The “Outreach Ukraine” project was met with even more excitement and support with the attendance of Tatiana Chudiyovych from Kyiv, Ukraine. Tatiana has been appointed by His Beatitude as the official project contact in Ukraine. A great opportunity arose, or perhaps it was through divine intervention, that we learned that Tatiana would be able to come to Canada. Not only was she able to come but was able to arrive in time to take part in the UCWLC 24th National Congress.

While there was an incredible amount of information, processes and people to experience in a short period of time, Tatiana was able to see, hear, and experience firsthand what our organization as such does. Following the Congress, meetings with local members of the Eparchial Executive were scheduled. These meetings were opportunities for our members to hear a firsthand description of the situation as it exists in the Ukrainian Catholic community in eastern Ukraine. It was an important milestone in our organization’s history and this project has the potential to see women organize in eastern Ukraine. It also has tremendous benefit for us if we are willing to look at the excitement and organizing efforts that “Outreach Ukraine” will have there – it may also spark new ideas and enthusiasm here for our own Branches and Eparchies.

### BLESSED VIRGIN MARY CHURCH UCWLC BRANCH

UCWLC Day was celebrated by twenty-nine members on May 26, 2013 at Blessed Virgin Mary Parish in Winnipeg.

The celebration began with the members and parishioners praying the Rosary. As our parish priest, Fr. Volodymyr Bashutskyy, was in Ukraine, Fr. Isadore Dziadyk celebrated the Divine Liturgy. In his homily he praised the members for their dedication, leadership and accomplishments within the church and community.



Service pin recipients Olga Palmer, Vicki Kruk, Jean Zalitch, Adeline Natyna

Following the Divine Liturgy, the members attended a luncheon held at the Nor-Villa Hotel. Joining the members were Fr. Isadore and Claudia Kuryk-Serray, our guest speaker. Her presentation on “Forgiveness” was very moving as she related her personal experiences on forgiveness from her nursing career.

Service pins were presented to four UCWLC members who held various positions on the branch executive and have worked diligently to fulfill the UCWLC aims.

The recipients were: Olga Palmer – 60-year pin, Vicki Kruk

and Jean Zalitch – 40-year pin, Adeline Natyna – 25-year pin.

Thank you for your dedication and commitment to the UCWLC in the past and we look forward to working with you in the future.

Stephanie Bilyj

### Donations

May 2, 2013 to August 15, 2013

#### Nasha Doroha Submissions

Portage la Prairie UCWLC Church of Assumption Branch, MB ..... \$50  
 UCWLC Radway Branch, AB. .... \$75  
 UCWLC Holy Protection Branch, Toronto, ON ..... \$100  
 Sacred Heart UCWLC, Wynyard, SK ..... \$75  
 Sacred Heart UCWLC, Ituna, SK ..... \$100

#### Nasha Doroha Reserve Fund

Mundare UCWLC, AB. .... \$50  
 Protection of the BVM UCWLC, Edmonton, AB ..... \$50  
 St. George’s UCWLC, Saskatoon, SK ..... \$75  
 UCWLC Winnipeg Archeparchy, MB... \$1075

#### Mary Dyma Scholarship Fund

UCWLC Winnipeg Archeparchy Branches, MB..... \$625

#### Vera Buczynsky Scholarship Fund

UCWLC Winnipeg Archeparchy Branches, MB..... \$705

#### WUCWO

UCWLC Eparchy of Edmonton Branches, AB ..... \$517  
 UCWLC Winnipeg Archeparchy Branches, MB.....\$1,086

*Thank you very much for your donations.*

Elizabeth Zahayko, ND Financial Administrator



**UCWLC of Dauphin**

**Back row:** Maria Slobodzian, Kay Slobodzian, Rosalie Demchuk, Helen Pidskalny, Helen Yarema, Dolores Weselowski, Mary Choptain, Anne Gingera, Florence Kerelation, Jan Sirski, Carol Gnazdowsky, Deborah Robertson, Myrna Koshowski, Jean Hucal, Hedy Podworny, Eileen Semchyshyn, Anne Chubka, Stella Sapach, Rose Dudar, Lena Krawec.

**Row of 5:** Lillian Balak, Eleanor Andreychuk, Iris Yawney, Marlene Dudar, Betty Kufley-Volek.

**Row of 7:** Teenie Todoruk, Anne Hucal, Olivia Marceniuk, Katie Spikaluk, Beatrice Franko, Vickie Brezden, Anne Boyko.

**Row of 6:** Ruth Rushinka, Doris Chetyrbok, Mary Kokolski, Anne Gulenchin, Jean Monita, Terri Genik.

**Row of 8:** Anne Weslowski, Jean Stefaniuk, Stella Shumski, Zoryana Bodnarski, Sylvia Choptain, Virginia Kuzmiak, Maryanne Zalischuk, Shauna Katsma.

**Front row:** Holly Slobodzian-Plustwa, Florence Gingera, Mary Procyshyn, Rev. Father Oleg Bodnarski, Olesia Kalinowich, Shirley Novalkowski, Doris Chaychuk.

**Members missing from the photo were:**

Florence Boguski, Mary Boguski, Alberta Bomak, Jean Bomak, Rosina Brezden, Pauline Burdeniuk, Jean Chetyrbok, Kay Chuiпка, Edna Goran, Olga Harapiak, Hilda Hnatiuk, Victoria Hyshka, Anne Kereliuk, Nancy Kozak, Carol Kuch, Irene Maksymetz, Mary Nadolny, Nadia Nakonechny, Nettie Nakonechny, Evelyn Ogg, Effie Ozechowski, Betty Remniak, Doris Sicinski, Elsie Lesyk, Evelyn Shishka, Josephine Smelski, Roxanne Warniski, Pauline Yaciuk, Mary Zaporzan, Ann Zazuliak.



**CELEBRATING SUCCESSES AND EMBRACING CHALLENGES**

Congratulations to Saskatoon Eparchy for hosting the XXIV Congress! You were very well organized, very welcoming, fed us far too well and still ensured we had the opportunity to get the necessary work accomplished within an atmosphere of sisterly concern for one another. It was great to learn about the development of our organization across Canada and to see how we could be “Jesus’ Hands”

as we responded to our unique circumstances. You also provided us with the opportunity to enjoy your warm hospitality and to be exposed to your spiritual and cultural life at St. Josaphat’s Cathedral, the Nun Martyrs’ Shrine and Musée Ukraina Museum. Thank you! The twenty-one Toronto Eparchy Congress delegates continue to keep you all in our prayers and make special mention for the recovery of Sr. Theodosia.

Since our last report in the summer edition of *Nasha Doroha*, we are pleased to announce that Marta Chomyn, Past President of Toronto Eparchy, was awarded at the XXIV Congress the distinction of

Honorary Life Member. Congratulations, pani Marto!

In Toronto Eparchy we are currently completing our preparations for the coming XXIX Convention on October 26, 2013. The Convention will be followed on October 27 with our Eparchy Day during which we will be concluding the journey of our Eparchy in this Year of witness to our Faith. We will also be celebrating the 1025th anniversary of the Baptism of Kyivan Rus/Ukraine and the 10th anniversary of the episcopate of Bishop Stephen Chmilar.

Convention preparations have focussed my awareness on the challenges that we are facing in

our Eparchy: declining membership, closing of branches and the ongoing concern that we lack a permanent location for our UCWLC Museum. Our founders, despite limited resources, excelled in promoting organizational growth. Why are we struggling? Is our garden so much less fertile than theirs was? Or, is our harvest truly diminished, or does it just seem to be? In the branch reports provided, our members identify their successful efforts to offer charitable

and civic contributions to parish communities. As well, they speak to pro-life advocacy and how our spiritual journeys have explored different roads in the past terms. The competing challenges I have seen may simply be part of the cycle of organizational life. So, at this time, I urge all members to recognize that there are always barriers to success when other commitments, other demands and limitations, due to age and medical conditions, arise. Perhaps the kernel of our

organizational life requires us to accept that we are not called by God to do extraordinary things, but to do ordinary things with extraordinary love (Jean Vanier)!

I pray that Our Blessed Mother will continue to support Toronto Eparchy in our sincere resolve to be *active* members of UCWLC, despite the barriers and limitations of resources that continually arise to challenge us.

Marion Barszczyk, President  
UCWLC, Toronto Eparchy

## Вічна пам'ять ♦ Eternal Peace

### ✠ Славної пам'яті Ірени Вжесневської



Ранком 26-го травня 2013 року у Торонті упокоїлася у Бозі Почесна Довічна Членкиня ЛУКЖК на 85-му році життя сл.п. Ірена Вжесневська – найстарша дочка у священничій родині о. Лютослава і Марії Куссий (з дому Юрик), найдорожча дружина бл.п. Романа Вжесневського (упок. 2008 р.), віддана мама Руслани і Бориса, любляча бабуня шестеро внуків та одного правнука.

В глибокому смутку зали-

шилися дві сестри Уляна Дичок і Рома Ганківська з родинами, обидві активні членки ЛУКЖК, братова Ліля з родиною (брат Богдан упок. 2007 р.), довголітня опікунка Оля, ближча і дальша родина в Канаді, Америці та Україні.

Народжена в Золочеві на Україні, перебувала скитальщиною та прибула до Канади в 1948 році. Від юних років Ірена була активною провідною членкою Пласту, відтак визначною діячкою в ЛУКЖК, СФУЖО, Комітеті Українок Канади та у проводі СКУ.

Сл.п. Ірена Вжесневська була глибоко-релігійною, далековидною, сердечно-гостинною, обдарованою особливими талантами, здібностями, щедрим меценатом мистецтва, надзвичайно терпеливою, вірною і вироzumілою приятелькою, ментором для молодших поколінь, опікункою потребуючих. Все своє трудолюбне

життя вона присвятила Богові і ближньому.

Панахиди та похоронні відправи відбулися у заповненій Свято-Миколаївській церкві в Торонті під проводом Преосв. Владики Стефана Хміляра, Епарха Торонта й Східньої Канади, а також Преосв. Владики Андрія, Єпископа Східньої Епархії УПЦК, численного Духовенства при участі великої родини, друзів, приятелів, організаційних посестер та великого числа людей, які знали цю всіма шановану вірну дочку Українського Народу. Поховано тлінні останки сл.п. Ірени Вжесневської на кладовищі Парк Ловн у Торонті.

Нехай гостинна канадська земля буде їй легкою! Вічна їй Пам'ять!

Як китичку квітів на її могилу складаю \$100 на пресфонд «Нашої дороги».

Марта Хомин

## ✠ Марія Комісар-Равич



Ділимося сумною вісткою, що 4 листопада 2012 р. відійшла у вічність Марія Комісар-Равич, найстарша членкиня ЛУКЖК Торонтонської Епархії. Їй сповнилося в жовтні минулого року 106 років!

Марія Комісар народилася 14 жовтня 1906 р. в селі Розгірче, біля Стрия на Західній Україні. До Канади приїхала 1948 р., а до Торонто переїхала 1950 р. Вона відразу включилася до ЛУКЖК при Свято-Миколаївській парафії. Від молодих літ Марія була активною членкинею та завжди брала участь у всіх акціях, не тільки тих, які планував Свято-Миколаївський відділ, але також брала участь у всіх подіях Торонтонської Епархії.

Поки її сили не опустили, вона не пропускала сходи відділу та іншого роду подій у парафії, епархії і громаді. Марія Комісар була взірцевою особою своєю поставою, обов'язкова, точна, словна, релігійно і національно свідомою.

Марія вступила до Пласту в 1921 р. у Львові, і була також активною пластункою протягом цілого життя. Марія була фармацевтом за фахом, працювала

в аптеках у Польщі, Україні й Канаді. Вона дуже любила співати і подорожувати, була життєрадісною і все життя в міру своїх можливостей старалася бути корисною і помічною для загалу.

Останні роки свого життя Марія Комісар прожила в пансіоні ім. Івана Франка. На XXVI З'їзді ЛУКЖК Торонтонської Епархії, в 2007 р. отримала грамоту відзначення, як заслужена членкиня ЛУКЖК.

Вічна їй пам'ять!

Таня Когурт

Свято-Миколаївський Відділ, Торонто

## ✠ Stephania Jakiwczyk 30.IX.1937–20.I.2013

Stephania Jakiwczyk was an active and dedicated member of Holy Protection Parish UCWLC, Toronto for 25 years. Stephanie was secretary for a number of years and always giving a helping hand wherever the need. She will be remembered for her soft voice and robust laughter.

Stephanie was also one of the first members of Sister Servants of Mary Immaculate (SSMI) Associates.

Predeceased by her daughter Roma, Stephanie is survived by her husband Lubomyr, daughter Olia, son-in-law Guy and grandson Jules.

Вічна їй пам'ять!

Olia Sabat

Holy Protection of the Mother of God Branch, Toronto

Покрова Пресв. Богородиці, Торонто

## ✠ Ollie Anna Guly 11.V.1925–02.X.2012



Born in Winnipeg, the third child of William and Agatha Sahan (nee Dowhanyk), my mom – Ollie (Olya) – grew up in the North End where she attended St. Nicholas School, North America's first Ukrainian Catholic day school, now known as Immaculate Heart of Mary School.

Blessed with movie-star good looks and an outgoing personality, Ollie made a career working with numbers – first at Manitoba Cartage Co. Ltd., and later at the former International Inn, where she spent decades serving as the hotel's unofficial ambassador.

But it was Ollie's heart that endeared her to the many she met in the journey of life, marked in her case by endless generosity and boundless compassion for people or animals in need or forgotten. Ollie's passing has left a hole in the hearts of those whom she touched.

While she was a whiz at the slot machines, Ollie placed her chances on faith as a lifelong member of St. Nicholas Ukrainian Catholic Church. There, she sang soprano in the church choir, and was a member of both the Apostleship of Prayer and the UCWLC, who paid her tribute with an honour guard at the Divine Liturgy to celebrate her life at St. Nicholas Ukrainian Catholic Church in Winnipeg on October 6, 2012.

Friendship is like a book. It takes few seconds to burn, but it takes years to write.

*With thanks to Rosemarie Nahnybida*

# Share the Story

## Commemorating the 80th anniversary of the Holodomor Ukrainian Famine-Genocide 1932-33

The Ukrainian Canadian Congress National Holodomor Awareness Committee recently hosted a national book tour for author and journalist Andrea Chalupa. Her book is titled *Orwell and the Refugees: The Untold Story of Animal Farm*. The tour, organized by the Committee and the Ukrainian Canadian Students' Union, was one of many initiatives throughout the year to promote awareness of the Holodomor. Weaving her personal family story in the context of Ukraine's tumultuous history, Andrea's journey began with her beloved grandfather who was a Holodomor survivor and who instilled in her a passion to learn, discover and champion the truth.

The truth: Joseph Stalin deliberately and mercilessly starved to death millions of innocent children, women and men because they were Ukrainian. It's that simple. And as he implemented his master plan to eradicate a nation, the west remained silent. Young journalists, such as Gareth Jones, tried to share what they had witnessed in Ukraine. The likes of Walter Duranty, sheltered by the weight of *The New York Times*, won the media battle spreading the lie that all was well in Ukraine.

We now know the truth. Thanks to the courage of survivors like Andrea's grandfather who inspired his granddaughter to champion truth and justice, we are now able to take their story to the world.

We are extremely fortunate in Canada that our federal government and five provincial governments have recognized the Holodomor as an act of genocide against the Ukrainian people while proclaiming the fourth Saturday in November National Holodomor Memorial Day.

We are immeasurably grateful to our Canadian survivors for courageously sharing that which has been so difficult to relive. To help share their stories the Ukrainian Canadian Congress in cooperation with the Ukrainian World Congress has launched a web site that highlights the stories of 80 survivors of the Holodomor – 80 stories for the 80th anniversary. These 80 stories are representative of the stories of so many that experienced the wrath of a genocidal policy.

A new survivor story is being added to this site daily leading up to International Holodomor Memorial Day on November 23 of this year.

Visit [www.sharethestory.ca](http://www.sharethestory.ca). It is our responsibility to share these stories. It is the least we can do for the millions who did not live to tell the story. Imagine how history could have been changed had the world listened to Gareth Jones as opposed to Walter Duranty. Fast-forward 80 years. Our survivors can inspire us to be those agents of change. All we need to do is Share the Story.

In this commemorative year during Holodomor Awareness Week which runs November 18-24, 2013, participate in commemorative events being organized in your local community. On International and National Holodomor Memorial Day, Saturday, November 23:

- remember the victims by pausing for a moment of silence at 19:32 local time, and
- light a candle of remembrance in your home.

In remembrance we deliver a message of hope. Our understanding of the past will contribute to a better world for generations to follow.

### Ukraine remembers – the World acknowledges!

Iryna Mycak

Chair, UCC National Holodomor Awareness Committee



**Did you buy a gift subscription  
or two of NASHA DOROHA  
for your favourite people?  
For their birthday or anniversary?  
Please see page 43.**

## Поділись споминами

З днем 4 вересня, Всеканадський комітет відмічення Голодомору Конгресу Українців Канади і Міжнародний комітет відмічення Голодомору Світового Конгресу Українців започаткували новий проект з нагоди 80-ої річниці Голодомору.

Проект висвітлює свідчення очевидців Голодомору на новій веб сторінці [www.sharethestory.ca](http://www.sharethestory.ca). Одне свідчення висвітлюється щодня протягом 80 днів напередодні Міжнародного дня пам'яті Голодомору 23 листопада 2013 р.

Долучіться до цього проекту і поділіться споминами.

Під час тижня відмічення Голодомору в Канаді 18-24 листопада беріть участь у поминальних імпрезах у Вашій місцевості. У Міжнародний і Всеканадський день скорботи 23 листопада вшануйте пам'ять жертв Голодомору однохвилинною мовчанкою о год. 19:32 за місцевий час і запаліть свічку у вікні своєї домівки.

Поширюємо правду про Голодомор.

**Україна пам'ятає! Світ визнає!**

## Testimonies ◇ Спомини

### ■ Tania's story

In Mykolaiv, Kherson, the famine was terrible. We'd get up in the morning, and the neighbour would be gone. Where are they? They're gone, deported to Siberia, and in their place, they settled Belorussians. We'd get up two days later, and the neighbour on the other side was gone, they're in Siberia, and they'd bring in other settlers. [From our village] a lot of people were deported to Siberia and to the Urals.

### ■ Тані спомин

О тут у Николаеві, Херсон — страшна голодовка була. Я вам кажу — ми вставали рано, уже сусіда нема, ну і деж він. Уже нема, уже вивезли у Сибір, а тут білорусів коло нас уже поселили. Встанемо за два дні, уже нема з другої сторони людей. Уже в Сибірі, а других привезуть, поставлять. У нас багато людей відіслали на Сибір і на Урал.

### ■ Natalia's story

We didn't have anywhere to live. And we didn't have anything to live on. And the Famine began; my father didn't have [anything]. My father couldn't care for us three children; we all would have died. We didn't have a house, we slept in parks, or wherever we could hide. My father decided to put myself and my brother, Ivan, in an orphanage, and this was very smart, because there you could at least get some soup or something — there was a chance you would survive. Because if all three of us had stayed with my father, we all would have died. Those orphanages were overflowing — there were masses of homeless children.

### ■ Наталії спомин

Ми не мали де жити. Ми не мали за що жити. Ми... тут стався Голод. Тато вже не має... Сталося так, що батько не міг нас трьох дітей тримати, бо ми усі помремо. Тепер у нас не має хати. То спали десь попід парками, попід..., там десь тікали, ховались і все інше, я не знаю. Що батько вирішив нас із моїм братом Іваном віддати у цей, у дім безпритульних. Тому що все таки він дуже, дуже розумно зробив. Там хоч як-небудь, та можна було дістати хоч якусь баланду. Щось можна було... Були шанси щоб вижити. Бо якщо будемо ми троє всі біля батька, ми всі помремо. Абсолютно всі. Ті безпритульні будинки, вони були всі забиті. Вони були... була маса, маса бездомних.

### ■ Walter's story

Nobody said anything about it. Nobody asked anyone, because they were scared.

Everyone was scared. We knew something was going on; for example, people said that the main train stations and the borders on the main roads and highways were closed, and patrolled by the army, that didn't let anyone out of Ukraine. You could get in but you couldn't leave. So everyone knew that something abnormal was going on.

### ■ Володимира спомин

Про те ніхто нічого не казав, ніхто нікого не питався, бо всі боялися. Знали що щось є, щось такого, бо бачили же, наприклад сказали що, як я вам казав, що на головних вокзалах, в'їзд на дорогах, на шляхах був закритий. Ходила армія. Нікого не випускали з України. Ти міг заїхати, але ти не міг виїхати. Отже всі знали що щось ненормального є.



## The Voice of Ukraine

*Lavonne Garnett © 1995*

I picture rolling steppes of thick green wheat  
 Bending beneath a sun-filled wind  
 That hushes the ghostly cries of anguish  
 Buried in the history 'neath a peasant's feet.

I hear in my gut unspoken horrors,  
 Repressed tales that refuse to be silenced;  
 An ancient nation with ancient struggles  
 Eternally testing the mettle of a soft people.

I taste the stench of putrid masses,  
 Of dispirited bodies deprived of worms,  
 Or, themselves desperately boiled to nourish  
 The crazened minds of vile propaganda.

I sense the madness of dissociation,  
 The blind eye that splits the view  
 Into truth; and, into a lie  
 That snuffs living infernos to smoulder within.

I hear the burden of ancient memories,  
 Restless in flowing blood, in living breath,  
 Sweeping those lush green fields  
 That, trembling, bow and weep.

Yet, borne on the wind, a voice of warning,  
 Of ancient supplication; pleas from each wheaten stalk  
 Raise a deafening hush...  
 Remember our people!

Lavonne Garnett is a member of the Nanaimo Ukrainian Society.

### About the Logo

Wheat – the symbol of life, prosperity, spiritual wealth. It is the grain which, for centuries, has been associated with our nation's livelihood. During the 1932-33 Holodomor, however, it became a weapon of the genocide orchestrated to destroy the very fabric of that nation.

On August 7, 1932, Joseph Stalin authored a law with a sentence of death or 10 years' imprisonment for the misappropriation of collective farm property. This law led to mass arrests and executions. Even children caught picking handfuls of grain from fields were convicted. It became known as the law of "Five ears of grain."

The logo selected for the 80th commemorative year, designed by Ukrainian Canadian artist Oleh Lesiuk, depicts five stalks of wheat delicately bound with a black ribbon. While serving as a reminder of the devastation characterized by the law, the wheat symbolizes the Ukrainian nation's determination to live and prosper; the nation's future.

## Головне — перестати боятися!

**М**и знову пережили цей День. Вкотре, за наших життів, ми бачили червону дату в календарях різних форм і дизайнів — «24» серпня. І хто зна, чи задумувались над тим, скільки поколінь, які не мали календарів з відмітками, не вміли читати і писати, мріяли пережити цей день, а наймудріші з них мріяли — щоб все ж таки, коли-небудь пережили його Ми. Так, ми — нащадки, вдячні й невдячні, гідні й негідні, свідомі й несвідомі того, що насправді означає цей День. Вони виміряли.

Ми переживаємо з року в рік нашу Незалежність так само, як переживаємо День Конституції, Тарасові дні чи інші свята. Як саме? Якось... бездумно, одноразово, одноденно. А суть цих днів все ж таки в іншому — не календар має бути з відмітками і червоними датами, а *наші голови* — перш за все, зі знаннями, та *серця* — з непохитною позицією, вірою і любов'ю.

Суть в тому, що ці дні не для того, аби їх відмічати щороку на майданах, площах, в кабінетах — а в тому, щоб ми зрозуміли значення подій і нарешті (нарешті!) перейняли естафету.

Питання патріотизму зараз гостре і модне. Всі навколо освічені. Настали часи, коли в університетах вчать людей у всьому сумніватися — адже ж, на все можна подивитися з різних точок зору, під різними кутами, з різними намірами.

Але ж люди добрі, не зазіхайте на святе...

Одні активно вивчають патріотизм, інші в ньому звинувачують, треті ним фанатично займаються, четверті його використовують. А



ще окрема категорія — особливо «освічених» — залазять на трибуни, знімають черевика і луплять ним куди попало, тупо вимовляючи завчені фрази: «націоналізм», «шовінізм», останнім часом і «фашизм».

І знову хочеться попросити: не товчіть черевиком куди попало! І не чіпайте історію — дайте їй, старенькій, припасти порохом мудрості, порости мохом правди. Але в ніякому разі не натирайте її блискучі медалі брехні і обману!

Звісно, все це образно, але зробімо іспит совісті... Що особисто кожен з нас робить для «календаря України»?

Учімося, читаймо, робімо щось, люди, бо пропадаємо...

Не важливо, як назве нас Вікіпедія: патріотами, націоналістами, шовіністами — всі ж бо освічені. Треба шукати суть. Колись я сперечалася з моїм другом про наше ставлення до Батьківщини. Він позиціонував себе як «націоналіст» і аргументував свою позицію активними діями й готовністю до радикальних дій. Я ж говорила, що я «патріот», бо хотіла бути стриманішою, розумнішою і толерантнішою. Хто краший?

Зараз розумію, що ми з ним називаємося однаково: українці. Різниця немає між тими, хто здійснює

діяльність крізь призму любові до своєї країни, хто формує власний світогляд в рамках традицій і культури свого народу, хто не боїться досліджувати, вивчати, говорити про себе і діяти, як носій культурних надбань цілих поколінь своїх предків.

Навмисно не згадую про мову, Схід і Захід... набридло. Остогидло, що категорія «особливо освічених» далі лупить черевиком — жаль, що не собі по голові — і кричить про те саме вже другий десяток літ! Досить вже, ваші медалі брехні вже не блищать. І ще раз хочеться попросити — бо ж ми християни, і треба помагати навіть таким немічним: не зазіхайте на святе...

Бути українцями — ось чого вчить нас кожна червона дата в нашому календарі. Правдивими, не одноденно, не одноразово — а постійно.

*Не кричіть* про те, що занепадає мова, культура, що в плачевному стані українська книжка. Бо єдиним джерелом цих процесів є ми.

*Говоріть українською.* А не можете чи не вмієте — то *визнайте її і вчіть своїх дітей.* А як і цього не можете — *не заважайте іншим вчити ваших дітей.* Встановіть собі правило: з кожної зарплати *купуйте одну-дві україномовні книжки.* 24 книги в рік помножені на кількість тих, які до цього залучаються — це вагомий внесок в українське книгодрукування.

*Не кричіть* про корупцію і казнокрадство. *Перестаньте красти.* Або *перестаньте закривати очі* на те, як крадуть інші. *Не несіть хабарі* всім довкола за те, що має відбудватися на законних

підставах. Корупцію породжуємо ми самі. І починається вона з банальної шоколадки.

Набридли ями на дорогах, розруха, занепад, хаос? Єдиний спосіб виправити ідіотизм — очолити його. І це не мої слова, а когось, хто мабуть перевірів це практично. Висловлювати обурення і незадоволення може не тільки «баба базарна», але й розумний громадянин. Працюєте і сплачуєте податки? Відтак *вимагайте їх раціонального використання*.

*Не лінуйтеся відкрити Кобзар і вивчити бодай один вірш Шевченка, коли календар каже, що Україна відзначає*

Тарасові дні. Бодай один — *вивчіть і зрозумійте*.

*Не цурайтеся визнати, що ми великий народ* — люди, ментальність яких знівечена складною історією, «освічені» і дуже різні, але всі однаково можемо бути українцями, якщо захочемо.

Найголовніше — *перестаньте боятися*. Скрутні часи багатьох ламають і пишуть свої закони, нав'язують космополітизм. Але ж воістину нещасна та людина, яка може потримати в руці те, за що їй захочеться померти.

*Пам'ятайте:* все насправді вартісне — духовне. Любов до Батьківщини — один з найваго-

міших проявів високої духовної організації людини — те, що підносить її над матеріальними благами. А отже, робить її Вільною. Ця Любов дана нам Богом. І Бог вчить нас, що Любов без вчинків неможлива.

Марта Адамович

Marta Adamovych is a freelance writer and poet in Lviv, Ukraine. She is passionate about Ukrainian culture, and unveiling the history of Ukrainian people. As new generations emerge and culture evolves, she insists on examining sensitive topics, believing every one of us is imprinted with the consciousness of the nation.

## My Mother's Voice

Reflections from a young mother

Over the years countless people have told me that I have my mother's voice. I'm not surprised. Don't we daughters turn into our mothers whether we like it or not? Apparently my mother and I have the same sound, pitch, and intonation in our voice. In fact, on more than a few occasions I've tricked telephone callers into thinking they were conversing with my mother. I never bothered to tell the truth because I was too deep into the ruse (sorry, mom). Humour aside, there is, in fact, a big difference between 'sound' and 'voice'. We hear sound; but with voice we feel.

In much the same way that a soul gives a body life, voice gives life to a thought or a feeling. For instance, when someone is given a voice, it means he or she is given

the opportunity to say something — an opinion, a story, or pass on knowledge. When passion, concern, humour, desperation, and other emotions and feelings are added, then all of a sudden 'voice' has been given a heartbeat. It has life.

But when it is all said and done, the truth actually lies in the listening. What good is 'voice' if no one listens? Voice is most powerful when it is received. When we listen, we reach understanding and memory and we make a connection. As women, we need to make an effort to listen more — especially to other women, a sisterhood of sorts. And if it is possible, we should endeavour to listen specifically to our mothers.



If we don't make an effort to listen to our mothers (or other women close to our hearts) then, as Anita Diamant writes in her book *The Red Tent*, memories will turn to "dust"<sup>1</sup>.

Isn't that a fear that people carry with them — that no one will remember, or care to remember them? It's no secret that for centuries men have appeared to have the monopoly on recording history. If, in the past, men didn't particularly concern themselves with documenting what women had to say, then I think women did a respectable job ensuring their story was passed on either to their daughters or to a sodality of women related to them. Look at our own Ukrainian culture. Have

women not passed down folktales, songs, and culinary secrets? Didn't they have an unwavering dedication to their faith that they celebrated it despite it being forced "underground" and there being a risk of death if they were caught practicing it? Women cherish the things they hold close to their heart; and when we speak of these things, it connects mothers to daughters – and generation to generation – like chain links.

Whether we like it or not, we are bonded together. This is actually a good thing. In her novel, according to Diamant, she says that, "It's the daughters that keep their mother's memories alive"<sup>2</sup>. And in turn, it makes us daughters stronger. She states, "The more a daughter knows about her mother's life – without flinching or whining," "– the stronger the daughter"<sup>3</sup>. When we accept our humanness, so will our daughters accept who *they* are. 'Yes' we want to be respected, and 'yes' we don't want to look bad in the eyes of those who matter most to us. But there is something sacred in telling the truth. There is something even more sacred about forgiving and throwing judgement out the window.

If we tell our truths and stories, then isn't it also one step closer to accepting who we are? Aren't we saying, "This is who I am, blemishes and beauty – the way God made me, human as I am"? Then isn't this freedom for mothers (and realization for the daughters) a gift? If we show acceptance in who we are and what our individual stories are, then we, no doubt, will have more compassion on the voice and stories of others.

I do know, however, that life does not take place in a safe, perfect bubble. Not everything our mothers endured was good, nor

was what they did the right thing. "Mothering" is not easy or natural for some. Perfection is reserved for God alone. After all, life is a battle in both this realm and the spiritual one. Some women are full of compassion, love and prayer. Yet it is probable that some mothers may not have such admirable qualities. However, as difficult as it can be, our duty as daughters (and we are all someone's daughter) is to not pass judgement. Our duty is to understand "without flinching". We don't need to condone, and we don't need to like what we hear, but we need to understand and really, hard as it may be for some, we need to love. Without love and compassion in our hearts then, really, what is this life for?

Whatever our experiences are with our earthly mothers, we have to always remember to bring to mind our heavenly mother – Mary. Each of us is entitled to her voice – her prayers, love, stories, and strength. And she wants nothing more than to share her love with us. Mary's voice is best because her prayers and advice "have our back" (so to speak), and they lead us to Jesus. We should also endeavour to have a voice like Mary's – a voice that when we sing, we bring joy to each other; and when we talk, we confess compassion and love. Mother Mary has her hands upon both of our cheeks, begging us to use her voice to make us stronger. She gives us hope and propels us forward.

Like Mary who invites us to be with her in her presence and listen, we, too, have a responsibility to sit down with our own daughters (or a sisterhood of other women) and tell them the good, the bad, the brokenness and elation – all of it, raw and to the point. We need to say, "Don't forget this! Remember me!" Otherwise, this knowledge is lost in the

grave. In the end, no one gets ahead; and as a result, valuable time and life is wasted "searching" for ourselves and looking back instead of going forward in life with strength of knowledge.

When we find our mother's voice we will then understand voices from the women who went before us. We will understand what it means to come from a hardy, spirited culture. We will recognize the fact that we have the same blood coursing through our veins as did those ancestors who were forced to endure difficult circumstances and yet find a way to flourish. We are survivors. We are faithful believers in the Almighty. Whether we realize it or not, our culture, religion and family define us. Through our mother's voice we have seen the ancient steppes of Ukraine, life in the old country and the trip overseas to the new one. For we carry the code of generations past.

I come from a story-telling family, rich in song and prayer. I understand my mother's voice (it is the same one as her mother's); it is one of honesty, love, humour and forgiveness. I have been told that I have my mother's voice. Whether or not it is true, I consider it a compliment of the highest regard.

---

<sup>1</sup> Anita Diamant, *The Red Tent*, St. Martin's Press, New York, 1997, pg. 1.

<sup>2</sup> *Ibid.*, *The Red Tent*, pg. 3.

<sup>3</sup> *Ibid.*, *The Red Tent*, pg. 2.

Lyrissa Sheptak lives in Beaumont, AB and is a mother of four busy children and wife to husband Curtis. Despite her children's hectic extracurricular schedule, she enjoys teaching them the wonders and values of Ukrainian culture, traditions and religion. When finding herself with a rare free moment, Lyrissa loves to take that time to write.

## At the Museum

### Musée Ukraina Museum



Currently on display in the temporary exhibition gallery at Musée Ukraina Museum in Saskatoon are works from talented Ukrainian women from Saskatchewan.

Diverse beauty is exemplified through the talents of some of Saskatchewan's female Ukrainian artists. Images captured in the various art forms in this exhibition, whether they are paintings, pysanky, embroidery or pottery, present a strong sense of history, community and strength.

Women have contributed in many significant ways to perpetuating some of the traditional art forms, as well as expanding their creative talents through other mediums. The artists chosen for this exhibition represent only a small portion of the numerous women who continue to celebrate the beauty of the Ukrainian community through

art. In viewing this exhibition you can't help but be motivated by the love and respect that these women have placed on their community. For many of these humble artists it is their sincere hope that their art will continue to inspire a new generation of artists who will take inspiration from these works and will use it to enrich and celebrate not only

Partial view of the gallery. Koroivai by Ann Komarnisky. Embroidery by Patrice Detz. Above right and below: paintings by Helen Kushner.



their lives, but also the broader community.

Some of the artists currently featured are Ann Komarnisky from Saskatoon known for her koroivai (wedding and anniversary breads); Victoria Buzinski from Gorlitz, a writer of beautiful pysanky; Patrice Detz from Regina known for her intricate embroidery; Roma Nowakowski from Saskatoon who is recognized for her paintings; and Helen Kushner from Moose Jaw who captures images of her life through painting.

Musée Ukraina Museum is proud to present this exhibition celebrating the talents of Saskatchewan Ukrainian women. The Museum will continue to not only honour its history but celebrate the talents and achievements of its community.

### Молоко для гармонії

Пийте, діти, молоко, будете здорові, а разом з тим – і щасливі. Оскільки в процесі перетравлювання молока утворюються біологічно активні речовини – пептиди, які підвищують рівень серотоніну в мозку. Для досягнення душевного затишку досить 0.5 л молока чи двох йогуртів на день.

# Opening of the Krychevsky Museum in Ukraine

The opening of the Krychevsky Museum in Opishne, Poltava region, Ukraine took place on January 10, 2013.

Every country with rich cultural traditions has its one-artist museum that serves as a magnet for art lovers. In Spain it is the Museum of the Fundació Joan Miró in Barcelona; in Hungary – Vasarely Museum in Budapest; in France – Musée Picasso in Paris; and, in Russia – the Plastov Museum in Ulyanovsk.

As of January 10, 2013 Ukraine officially announced the opening of the Krychevsky Museum dedicated to the artistic dynasty of Krychevsky. The

Halyna Vasylivna Krychevsky (1918-2006), and on with Kateryna Rosandich-Krychevsky (b.1926), Vasyl Linde-Krychevsky (b.1953) and Oksana Linde-Ochoa-Krychevsky (b.1948) and showcasing the youngest generation – Vasyl Linde-Krychevsky Jr. (b.1985) and Blanca Linde-Krychevsky (b.1976).



The Krychevsky Museum, building designed by V.H.Krychevsky

museum will present artworks as well as photographs, films and memorabilia of four generations of Krychevsky. Starting from Vasyl Hryhorovych Krychevsky (1872/3-1952) and Fedir Hryhorovych Krychevsky (1879-1947), continuing with the second generation of Mykola Vasylovych Krychevsky (1898-1961), Vasyl Vasylovych Krychevsky (1901-1978) and

The opening of the Krychevsky Museum coincided with the 140 years after Vasyl Hryhorovych Krychevsky's birth. The artist himself designed the museum's building. He lived in Opishne from 1902 to 1919. A documentary screening entitled "The Third Dimension of Vasyl Krychevsky" took place at the official opening of the museum. The film was made possible thanks to the support of DAAR Foundation online at [www.darfoundation.org.ua](http://www.darfoundation.org.ua).

To view the film on Youtube visit: <https://www.youtube.com/watch?v=vPB8brkVTfw>

Planning your trip to Ukraine, don't miss an opportunity to stop over at the beautiful historic village of Opishne, where you can visit the Krychevsky Museum and the National Museum of Ukrainian Pottery at the following address:

The Krychevsky Museum  
Krychevsky-Lebishchak Building  
Partyzanska Street 102  
Opishne, Poltava region 38164

For more information please call:  
Tel. + 380-535-342416 or  
e-mail: [opishne\\_museum@poltava.ukrtel.net](mailto:opishne_museum@poltava.ukrtel.net)

## Банани розвіють тугу

М'якоть банана накопичує речовини, завдяки яким ми відчуваємо почуття радості та душевний комфорт. Приміром, триптофан – амінокислота, яка стимулює вироблення серотоніну в мозку. Для підтримання веселого настрою досить одного банана на день.

## For Your Reading List

### ***Crossing the Border***

by **Ksenia Rychtycka**

Ksenia Rychtycka's aptly titled debut collection, *Crossing the Border*, features characters that do what readers might expect: they cross borders. But they do it in unexpected ways, crossing not only physical borders as they move across the world, but emotional, psychological and even political lines. Most of the nine stories are set in the United States and Ukraine, with characters weaving across continents, pulled by loyalty, nostalgia, curiosity or desperation. Though many of these characters are prisoners — of history, politics, disillusionment, or fear — there is an undercurrent of hope and even salvation that is delivered in quiet but profoundly poetic ways.

The book opens impressively with "Homecoming," featuring a woman who has crossed thorny physical and emotional borders to return to the homeland of her youth. Having lived in the United States for decades after fleeing Soviet occupation, Vera now finds herself navigating the political tension of a newly liberated Ukraine, one that mirrors the emotional tension between her, the one who escaped, and her cousin, Stefko, the one who stayed behind but made a deal with the devil to survive. Rychtycka wisely explores the terrain of guilt, betrayal, and loyalty by offering

historical context in place of judgement or criticism, as seen in Stefko's simple but resonant comment, "We all have to make our choices."

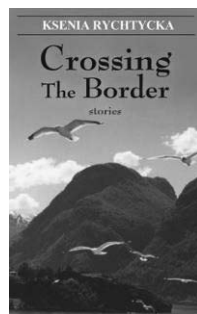
"The Artist" also subtly, but effectively, explores the effects of political upheaval on personal relationships as Valeriy, a young artist unable to paint after returning to Ukraine from a year-long cultural exchange overseas, distances himself from his

allowed to attend religious services or speak freely. "Even the walls in this country have ears," Marta says to her husband, Petro, warning him to choose his response carefully after learning that his own son has joined the KGB. So Petro feels he has little to lose when he steals the key to the church on Christmas Eve, determined to voice his resistance, to reclaim his dignity, to offer a more optimistic future to

the child he meets on a freezing night that will forever change his life.

As in Edwidge Danticat's *Krik? Krak!* and Jhumpa Lahiri's *Interpreter of Maladies*, Rychtycka explores the universal dilemma of culture, identity and immigration through personal crises: the

dissolution of marriage, the loss of self, the brutality of oppressive regimes that people not only endure but overcome. Like Danticat's Haiti and Lahiri's India, Rychtycka delivers an authoritative political and social history of Ukraine without being didactic due to her deep knowledge of and passion for her topic. *Natasha and Other Stories*, a collection by David Bezmozgis about Soviet Jewish immigrants, likewise probes the terrain of émigré culture, but without the optimism subtly woven into Rychtycka's stories. In "40 Days" the reader is offered a new and striking perspective of the corruption that continued to plague the country even after its liberation. Roman, a poet and political



### **Crossing the Border**

RYCHTYCKA, KSENIA

Little Creek Books

\$10.95

paperback

978-1-939289-01-8

2012

113 pages

friends and from the arts community because he is so shaken by the changes in his country, "which had finally gotten to call itself independent but was now in worse shape than before he'd left." Like most artists, Valeriy is a chronicler of his milieu, a bold, independent seer who is broken by the vision of a country he no longer recognizes or likes. Rychtycka takes the reader to the edge of despair, making us feel every bit as discouraged as Valeriy, before offering hope to the artist and the reader in a vibrant and revelatory street scene perfectly fit for painting.

Hope again subtly overtakes gloom in "The Bell Tower." Under the oppressive regime of the Soviets, Ukrainians are not

dissident who had spent years in a Siberian labour camp, decides against his family's wishes to become a presidential candidate. When he dies under suspicious circumstances, the family is torn between quietly grieving and publicly denouncing the officials responsible for his execution. Like most of her stories, "40 Days" displays a compelling combination of heartbreak and hope delivered in beautifully poetic lines: "Luba can hear the birds singing around them as if life is just beginning, and one has only to reach deep inside to let the melody take hold."

Though many of her characters suffer great losses and have earned their bitterness, they do move forward, often in memorably restrained ways. "Orange in Bloom" opens with a simple declarative sentence, underscoring how a seemingly inconsequential event can alter a life: "The bird's arrival changed everything."

Military troops may be congregating nearby in anticipation of a political protest, but the elderly protagonist is determined to brave the streets in search of supplies for the parakeet that abruptly lands on her balcony. The bird is a good luck omen, one that counteracts the tragedy that often, like the tiny feathered creature, arrives without warning.

The characters that inhabit the pages of Rychtycka's book are authentic: Anna, who brings a curious tradition from Ukraine

to the United States; Lesia, who migrates in search of money but instead finds love; Lina, an American girl whose Ukrainian grandmother shares heartrending stories of their family history. The settings, too, are vibrant and rich with detail, delivered by someone who has clearly done her research. Ksenia Rychtycka is a writer of astonishing compassion and honesty, a writer to be cherished and watched, and *Crossing the Border* is a must-read collection.

Reviewed by Dorene O'Brien

Dorene O'Brien is a fiction writer from Detroit. She has won the Red Rock Review Mark Twain Award for Short Fiction, the New Millennium Fiction Award and the Chicago Tribune Nelson Algren Award. She also won the international Bridport Prize and is the recipient of a creative writing fellowship from the National Endowment for the Arts. Her short stories have appeared in the Connecticut Review, Madison Review, the Chicago Tribune, the Montreal Review, Cimarron Review, Detroit Noir and others. Voices of the Lost and Found, her first full-length short fiction collection, won the USA Best Books Award in Fiction. She is currently writing a novel featuring fossil hunters in Ethiopia. Visit her at [www.doreneobrien.com](http://www.doreneobrien.com).

## НАША ДОРОГА ✧ NASHA DOROHA – Subscription Form

**1 year/рік \$20 2 years/роки \$40 (or equivalent in international funds plus \$10 postage)**

Ось мій список. Here's my list. I understand each friend will receive a card announcing the gift subscription.

I've enclosed \$ \_\_\_\_\_ for \_\_\_\_\_ gifts at \$20 each (\$25 US for USA and \$30 US for overseas\*).

### MY NAME

Name \_\_\_\_\_

Address \_\_\_\_\_

City \_\_\_\_\_

Prov. \_\_\_\_\_

Postal Code \_\_\_\_\_

### Gift #2

Name \_\_\_\_\_

Address \_\_\_\_\_

City \_\_\_\_\_

Prov. \_\_\_\_\_

Postal Code \_\_\_\_\_

### Gift #1

Name \_\_\_\_\_

Address \_\_\_\_\_

City \_\_\_\_\_

Prov. \_\_\_\_\_

Postal Code \_\_\_\_\_

### Mail cheques payable to

**Publishing, NASHA DOROHA**

**387 Betts Avenue**

**Yorkton, SK S3N 1N3**

**When was the last time they got a gift for their Ukrainian soul from you?**

\* to be paid as American Money Order or Foreign Draft in Canadian Funds

## Книга дня

Любко Дереш

### «Миротворець»

**Любко Дереш** —  
(1984) український  
письменник.

Народився у Львові, закінчив Львівський національний університет ім. Івана Франка за фахом бухгалтера. Дебютував у віці 17 років романом «Культ», що вийшов друком у видавництві «Кальварія». Мешкає та працює там, куди заносить його доля. За останні роки Дереш мандрував російським Заполяр'ям, Калмикією, Киргизстаном, побував у Індії, мешкав на Південному Синаї в Єгипті. Вивчає духовні традиції світу, є членом Всесвітньої ліги «Розум поза наркотиком», входить до складу журі Національного грантового конкурсу «Інтелектуальний капітал України». Автор двох книжок для дітей молодшого віку, оповідань та есе, семи романів: «Культ», «Поклоніння ящірці», «АРХЕ», «Намір!», «Трохи п'єми», «Голова Якова» та «Остання любов Асури Махараджа», книги «Миротворець». Твори Любка Дереша виходили перекладом у Польщі, Німеччині, Франції та Італії.



### Про книжку «Миротворець»

Нова книжка молодого українського письменника складається з двох повістей та оповідання. Перед нами постає зовсім несподіваний і трохи загадковий Любко Дереш...

Так, це дуже дивна історія, сумна та загадкова... Вона не має ані свідків, ані спостерігачів, але ж звідкись ми її знаємо. Що насправді спричинило дивовижне перетворення молодого аспіранта Віденського університету, лінгвіста, безтурботного молодика Стефана Лянґе, що занурило його у чужу долю, піднесло аж до самого Бога, а відтоді призвело до його кінця чи-то початку?

«...Сім, шість, п'ять...» — зворотний відлік. За якусь мить світ розколеться на до й після. І тієї ж самої миті, після грандіозного спалаху, на який так довго чекала купка науковців і

військових, розколеться навпіл світогляд Роберта Оппенгеймера — творця та руйнівника. Хто він — містер Оппенгеймер? Геніальний науковець? Філософ-спостерігач? Миротворець чи той, що несе смерть?

Що в нього було? Та все, що потрібно віндсерферові, — вітер, ідеальні хвилі на Акабській затоці, неблаганне єгипетське сонце та черговий косяк, що забезпечить неперевершений кайф, ну й, звісна річ, дошка й вітрила. Тож що трапилося, друже, звідки з'явився той внутрішній голос із його прямими запитаннями, що, здається, йде з самого серця? І ось тут з'являється страх, а з ним богузливе бажання втекти. Тримайся, герою, якщо ти дійсно герой... Може, саме час зустрітись із собою, справжнім собою у власному серці.

Printed with permission from Calvaria Publishers calvaria.org

Так, це дуже  
дивна історія,  
сумна та  
загадкова...

# A Symbol for Nation, Family and Humankind

## Lesya Ukrainka 1871-1913



Larisa Petrovna Kosach-Kvitka, widely known as Lesya Ukrainka, was a great Ukrainian poet and writer. She had a gift of bringing to life the Ukrainian heart and sentiment in all of her works. The daughter of intellectuals, Lesya was only eight years old when she wrote her first poem. Not long after, she began publishing her work. Lesya was an intelligent girl who appreciated literature not only in her own language but in many other languages as well. She learned Russian, Polish, Bulgarian, Greek, Latin, French, Italian, German and English. She was proficient in all, accomplished enough to read literature with understanding. She grew up in a household that strongly valued Ukrainian language and education, and Lesya's mother and father only spoke Ukrainian at home. Her uncle, who became a mentor to her later on, was a Ukrainian scientist, historian, philosopher, folklorist and, most importantly, a public figure; Lesya regarded her uncle with the greatest respect.

Lesya was a nationalistic woman because of how much she believed in her country. She was strong of heart and mind and fully embodied her

beliefs to take action in a free, independent Ukraine. Lesya was a leading figure in the modernist movement. She was beyond her years in her expectations of how a woman should stand within society. She remained confident in a world dominated by men and stood firm by her beliefs that Ukraine should be its own country, free of invasion and war. Lesya was active in the struggle against tsarism. She even joined

Ukrainian Marxist organizations which caused much controversy. Being a strong, confident and intelligent woman, Lesya Ukrainka is a prime example of someone made for the history books.

Sharing knowledge about this inspirational woman and all of the struggles she endured, including tuberculosis, is a great way to honour Ukrainian heritage. Lesya Ukrainka showed herself worthy of being heard through her powerful and yet lyrical poetic works. Statues of Lesya Ukrainka are standing in tribute all around the world. There is even a statue right here in Saskatoon at our own university. She stands right outside University of Saskatchewan's main library, marking the entrance as a place of knowledge and literacy. Her words and importance will not be forgotten. She used a pen and paper to reach out and remind people what to fight for. She was – and continues to be – the foremost female writer in Ukrainian literature. Most importantly, she stands today for all women of every nation as a symbol for expression for nation, family and humankind.

Elizaveta Lynn. Saskatoon, SK

### На крилах пісень

#### «Якщо прийде журба...»

##### *Леся Українка*

Якщо прийде журба, то не думай її  
Рознести у веселошах бучних  
За столом, де веселії друзі твої  
П'ють-гуляють при покличах гучних.

Ти не йди в пишний дім, де музика бринить,  
Де танцюють веселії пари, –  
Там ще гірше серденьку тобі заболить,  
Чоло вкриють ще тяжчі хмари.

І в людську течію ти не важся іти,  
Де юрба стоголова, як море,  
Йде, хвилює, шумить, – в ній поринеш і ти,  
Не розійдеться ж там твоє горе.

Краще йди в темний гай, у зелений розмай  
Або в поле, де вітер гуляє,  
На дозвіллі із лихом собі розмовляй,  
Може, там його вітром розмає.

Або пісню утни голосну, не смутну,  
Щоб, мовляв, засміялося лихо,  
Проженеш тоді, певне, потвору страшну,  
І на серденьку знов стане тихо...

## ***Baba's Kitchen Medicines***

### **Folk remedies of Ukrainian settlers in western Canada** by Michael Mucz

From fever to frostbite, this encyclopedic compilation of tinctures, poultices, salves, decoctions, infusions, plasters, and tonics will fascinate and often mortify readers from all walks of life. *Baba's Kitchen Medicines* is an incomparable compendium brimming with the cultural memory of Ukrainian settlers on the prairies.

The comprehensiveness of Mucz's research, framed with deftly painted historical, cultural, and botanical backgrounds, guarantees that this chapter of folk history will be kept alive for generations to come.

*Baba's Kitchen Medicines* is a thorough, charming, and often moving work of anthropology, history, and ethnobotany that will find itself at home on all manner of bookshelves.

"My brother froze his feet and hands (nohy i ruky) quite badly, but only his fingers (paltsi) did not

heal and became badly infected. The doctor wanted to cut them all off (vidrizaty), but Mother would not agree to this and said she would heal them herself. She had a supply of large dry leaves that had a fuzzy white bottom [coltsfoot?]. She wet these, wrapped them around his fingers, and changed the bandages each morning and evening. She did this for a number of months and saved all his fingers, which he has to this day."

— *Interview from the book*

Michael Mucz teaches in the areas of botany and ecology at the University of Alberta's Augustana Campus. His research interests include ethnobotany and herbal medicine. *Baba's Kitchen Medicines* is the culmination of his prolonged primary research into Ukrainian-Canadian folk history, including interviews with hundreds of second generation Ukrainian Canadians.



### **Ukrainian Catholic Women's League of Canada National Executive**

#### **The Vera Buczynsky Ukrainian Studies Scholarship**

The National UCWLC is offering one scholarship of \$500 to a person of Ukrainian Catholic descent who is planning to enroll in Ukrainian Studies at the post-secondary level.

Applications are available from and should be submitted to

#### **The Vera Buczynsky Ukrainian Studies Scholarship Committee**

Vicky Adams, Chair  
444 Rosedale Avenue  
Winnipeg, MB R3L 1M3

#### **The Mary Dyma Religious Studies Scholarship**

The National UCWLC is offering one scholarship of \$1000 to a lay woman of Ukrainian Catholic descent who is planning to enroll in Religious Studies at the graduate level.

Applications are available from and should be submitted to

#### **The Mary Dyma Religious Studies Scholarship Committee**

Vicky Adams, Chair  
444 Rosedale Avenue  
Winnipeg, MB R3L 1M3

*Deadline for receipt of complete applications is November 1, 2014*

**Iryna Karpenko** was born in Kyiv, Ukraine, and now resides in Edmonton, Alberta. Iryna's artwork is based on impressions from a mixture of different stories, songs and legends which surround our real and imagined, natural and cultural, historic and prehistoric lives. Her favourite art mediums are watercolour, acrylic, gouache, printmaking and art on glass.



Iryna Karpenko. "Dancing butterfly" 2009



Bell tower, Church at St. Volodymyr Ukrainian Catholic Park at Pike Lake, near Saskatoon, Saskatchewan  
Photo: Karen Pidskalny